

Upravništvo. Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček zavodih: Ljubljana št. 11 842, Praga číslo 78.180, Wten št. 105 241

# JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—  
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:  
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 8122, 3123, 3125, 3126 Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

## Napad na Društvo narodov

Društvo narodov je zopet enkrat v ospredju svetovne pozornosti. To pot ne zaradi kake modre odločitve, s katero se strinja ves svet, tudi ne zaradi kake polovičarske rešitve, s katero nihče ni prav zadovoljen, marveč je v nevarnosti naravnost obstoj ženevske institucije. Močne sile, ki doma ne priznavajo načela demokracije, so se zarotile zoper Društvo narodov in zahtevajo njega temeljno preosnovati, ki naj popolnoma onemogoči uporabo demokracije načela enakopravnosti med narodi in naj zopet vzpostavi predvojno delitev narodov in držav na velike, manjše in majhne.

Napad je hud, kajti izven Društva narodov so štiri velesile (Amerika, Rusija, Nemčija in Japonska), v njem pa so le še tri (Francija, Anglija in Italija). Res je, da med zunanji štiri velesilami vsaj Amerika in Rusija nista načelni nasprotnici ženevske institucije, marveč sta ji nasprotni le iz formalnih ozirov; prva se je zagrenjena umaknila iz Evrope, da bi se izognila raznim obremenjujočim jamstvom, druga pa je v teku zadnjih desetih let predelala jak idejno politični razvoj in si po izjavi Litvinova v Rimu resno želi zopet vstopiti v politično življenje Evrope. Kar se tiče treh velesil, ki so še članice Društva narodov, je Francija nedvomno trdnega prepričanja, da je ženevski mednarodni forum koristna naprava in pereča potreba. Očitajo ji, da pri tem prepričanju ni iskrena, ker je Ženeva bila zanjo in za njene državne instrumente, s katerim je vedno dosegala svoje namene. Res je sicer, da je Francija po sposobnosti svojih zastopnikov igrala zelo važno in odločilno vlogo v Ženevi, res pa je na drugi strani tudi, da so se najvažnejše politične akcije odigravale mimo Društva narodov in da se torej Francija pri tem ni mogla posluževati tega, toliko očitnega in instrumenta.

Anglija, ki je podprta po svojih dominionih, takisto ena izmed glavnih činitelj v Društvu narodov, je svojo važnost vedno podčrtavala s trditvijo, da je britski imperij že sam na sebi nekak zveza narodov in celo s pravico prvenstva ter da jim potemtakem novo enako društvo ni toliko važno. Za to trditve so bili takoj prejelji repliko iz Rusije, češ, da je britski imperij Društvo za odiranje narodov, v Ženevi da škoduje Društvu narodov na papirju, samo SSSR da ima pravico do takega visokega naziva. Angleži so se kljub omejitvi rezervi prav lepo posluževali svoje-ga mesta v Ženevi, ki so ga poleg glasu Anglije čuvali še glasovi petih dominionov in Egipta ter Indije. Angleški predstavniki so poleg Francozov zavzemali najodličnejša in najvažnejša mesta v ženevskih odsekih.

Italija je z zavistjo gledala na Francijo in Anglijo, ki sta vedrili in oblačili v Ženevi, kajti sama je le tedaj uspevala, ako se je zavzemala za kakoga malkontenta, in dovolj znano je, da Rim nima drugačnih klientov. Zato je porabila prvi pripravljene trenutke, izstop Nemčije, da tudi s svoje strani skuša omajati osvraženo francosko pozicijo v Ženevi. Pri tem postopa duce z enako previdnostjo, kakor pri svojih ostalih mednarodno političnih akcijah velikega formata. Nikoli konkretnije ne formulira svoje zahteve, marveč vrže zahtevo v svet in čaka, kako bo ta reagiral nanjo. To se je dalo zlasti razločno opaziti ob snovanju direktorija četvorice. Vsa stvar se je odigravala za kulisami, tako da je svet šele tedaj zaznal za prvotni italijanski koncept, ko so protesti drugih držav priličili že toliko vode, da od prvotnega načrta ni ostala skoro niti batvica. Podoba pa je bila, da je Mussolini dal važno pobudo in da se je tudi izteklo tako, kakor je duce želel.

Tudi sedanjí metez je Rim izzval z edino kratko besedo o reformi Društva narodov, ki jo je zahteval najvišji fašistični svet, in že so na delu sile, ki naj napravijo vsaj načrt za tako reformo. Duce je vztrajno miniral Društvo narodov. V deželah latinske Amerike je pomagal stvoriti pakt devetnajstih iberoameriških držav in kakor pravkar omenjena, bodo temu paktu pristopile tudi Španija, Portugalska in Italija. Na ta način bi večina ameriških držav izgubila vsak interes za Ženevo. Namesto teh pa bi duce rad privedel v Ženevo Nemčije in Rusijo, to pa seveda šele po izdatni izpremembi temeljnih določil ženevskega statuta.

Glavni namen Mussolinijev pa je v nem drugem. On je še v času, ko ni nič kazalo, da bo kdaj vsemogočna veličina v Italiji propovedoval revizijsko mejo; nam Jugoslovenom je dobro znano, v čigavo škodo. Tudi kasneje se tej misli ni odpovedal, saj vidimo, da vozijo v njegovih vodah le politiki onih držav, ki zahtevajo novo razmejitev Evrope. Ker pa je za vse slične zadeve kompetentno Društvo narodov, je treba pred vsem lo-

## OBOROŽITEV GLAVNI CILJ NEMČIJE

### Nemčija ponuja celo pogodbe o nenapadanju za dobo 10 let, samo da se ji dovoli ponovna oborožitev

Pariz, 20. dec. d. Nemška vlada je v ponedeljek izročila francoskemu poslaniku v Berlinu noto o nemških zahtevah glede na razorožitveno vprašanje, zlasti pa glede na vprašanje nemške enakopravnosti v vojaških zadevah.

V zvezi s tem dokumentom, ki ga je prvi svetnik francoskega poslanstva v Berlinu prinesel včeraj v Pariz, trdijo današnji listi, da gre samo za nekako spomenico glede na nedavne razgovore francoskega poslanika v Berlinu Ponceta s Hitlerjem. Francoska vlada zato tudi ni dolžna dati direktnega odgovora. Spomenica, ki naglašala želje in predloge Nemčije, je prišla ravno o pravem času, ker bo imel sir John Simon v petek in soboto v Parizu razgovore z Boncourjem, pri čemer bo govora tudi o zadržanju Nemčije do tega problema.

O vsebini spomenice si listi sicer niso edini. Vendar pa se zdi, da bi se mogla tako reči resurmirati. Nemčija zahteva:

1. da se ji takoj vrne Posaarje brez plebiscita, vprašanje saarskih rudnikov pa naj bi se rešilo šele l. 1935;

2. da se nemška vojska pomnoži na 300 tisoč mož z enoletnim službenim rokom in z neomejeno oborožitvijo z defenzivnim orožjem;

3. Nemčija pristaja, da se uvede vojska kontrola, ki mora biti za vse države enaka in tudi na kontrolo hitlerjevskih formacij pod pogojem, da bodo pod kontrolo tudi paramilitarne organizacije v drugih državah;

4. Nemčija ponuja sosedom zaključitev pakta o nenapadanju, ki bi veljal 10 let.

Francoska vlada bo na eni izmed prihodnjih sej proučila spomenico in nato poslala francoskemu poslaniku v Berlinu svoja navodila.

### Vprašanje splošnega značaja

«Temps» izjavlja, da bo francoska vlada pazno proučila nemške predloge glede njihove dalekosežnosti, kakor tudi glede njihovih posrednih in neposrednih posledic. Francija se je vedno upirala, da bi razpravljala z Nemčijo, toda kljub temu se ne sme pustiti v nemar, da gre pri tem za splošno razorožitveno po čl. 8 in torej ne samo za nemško-francoski problem, temveč za vprašanje splošnega značaja, glede katerega morajo prevzeti odgovornost vse države. List vprašuje nadalje, ali so določene sankcije proti kršiteljem miru in kako bodo stopile v funkcijo. Ali ne bo morda predlagana deseterletna pogodba o nenapadanju spravi laocarsko pogodbo ob veljavo in ali ne bo imelo priznanje enakopravnosti nedogledne posledice za položaj v demilitariziranem Porenju? Tudi zahteva Nemčije po stali. vojski 300.000 mož ni upravičena. Radikalni list «Notre Temps» je mnenja, da nemški predlogi niso absolutno nezdržljivi z dogovori v Parizu in zaradi tega tudi z načel. francoske razorožitvene politike gotovo pa obstoje še znana nasprotstva med nemškimi predlogi in med tem, kar bi bila v Parizu pripravljene dovoliti.

V splošnem pričakuje francoski tisk, da bodo razgovori, ki jih bo imel angleški zunanji minister Simon v četrtek ali petek v Parizu, še bolj razčistil angleško stališče, čemur posvečajo francoski politični krogi posebno pozornost.

### Herriot za tesnejšo zvezo z Rusijo

Pariz, 20. decembra. s. V zunanje-političnem odboru zbornice so sprejeli danes pod predsedstvom bivšega ministrskega predsednika Herriota na znanje poročilo glavnega tajnika Društva narodov Avenola o položaju Društva narodov in o njeovem informacijskem potovanju po raznih evropskih prestolnicah. Herriot sam je pri tej priložnosti enkrat govoril o svojem potovanju po Rusiji in poudarjal nujno potrebo in tesnejših vezi med Rusijo in Francijo.

### Protinemški blok

London, 20. dec. č. «Daily Mail» je objavil danes daljši članek o razorožitvenih pogajanjih z Nemčijo, v katerem poudarja, da je Nemčija pripravljena skleniti dol-

čiti ženevski statut od mednarodnih dogovorov, sprejetih po svetovni vojni in odpraviti enakopravnost vseh držav v mednarodni politiki. Za duceja pomeni članstvo Društva narodov praktično izenačenje velesil z manjšimi državami, njegovi Italiji pa se hoče ravno razmahati na stroške manjših. Z direktno zahtevo po reviziji meja duce ni uspel, tudi pakt četvorice mu ni odprl začetnih vrat, z reformo statutov Društva narodov pa se trdno nada, da bo dosegel vsaj večji, ako že ne popoln uspeh.

Proti ducejevi ofenzivi stoje Francija, Mala antanta, Poljska, Anglija in do neke mere tudi Rusija. V Rimu mislijo, da bo Francija kljub odporu Male antante in Poljske pristala na revizijo. Če bi se jim to posrečilo, bi se dal odstraniti tudi šibki odpor Anglije. Za sedaj pa sta Rimu odprti dve možnosti: Italija bo nadaljevala svojo taktiko dvostranskih pogajanj, — v to vrsto spada Suvichev poset v Berlinu — da spozna,

goročne pogodbe o nenapadanju z vsemi svojimi sosedi, da pa o tej nemški ponudbi v Parizu nihče noče ničesar slišati, ker prevladuje splošno mnenje, da nemške ponudbe niso mišljene iskreno. Za Francijo bi imela biti taka pogodba, sklenjena za 10 let, realno vrednost šele tedaj, ko bi Velika Britanija jamčila, da bo Nemčija izpolnjevala svoje obveznosti, ni pa pričakovati, da bi se angleška vlada odločila za podpis takega novega Locarna.

Zato se je francoska diplomacija v zadnjem času odločila za zblizanje z Moskvo, ki ga je previdno pripravil bivši ministrski predsednik Herriot. Francija bo skušala, kakor domneva omejitveni list, vzpostaviti francosko-rusko vojaško zvezo, kakor je obstojala pred 1914. Potovanje francoskega zunanjega ministra Boncourja v Varšavo naj bi bilo istočasno posvečeno ureditvi nekaterih francosko-poljskih vprašanj, glede katerih so se v zadnjem času pojavila večja ali manjša nesoglasja med politikami obeh držav. Franciji je na tem, da se obnovi nekdanja prisrčnost v francosko-poljskih odnosih. Na ta način bi mogla končno Francija postaviti nasproti nemškemu manevrom glede razorožitvene popoln in enoten blok držav Male antante, Poljske, Belgije, Francije in po možnosti tudi Rusije.

### Nemško stališče

Berlin, 20. decembra. d. Po vesteh iz poročilnih virov, se bavijo v francosko-nemških pogajanjih že nekaj časa s pozitivnimi predlogi. Nemčija zahteva številno ojačanje svojih vojaških sil, za kar ponuja jamstvo, da svoje ojačane vojske ne bo uporabljala za agresivno, temveč zlasti za defenzivne namene. Nemčija je pripravljena zavezati se, da bo svojo vojsko oborožila le z defenzivnim orožjem in se torej hoče odgovoriti zahtevi po težkem topništvu. Nadaljnje jamstvo naj bi bila pogodba o nenapadanju, ki bi naj obenem vsebovala določbo o medsebojni pomoči v primeru napada od tretje strani. Francoski državnik so postavljeni sedaj pred težko odločitev in še ni mogoče prerokovati, kakšno stališče bodo zavzeli Anglija se zavzema za to, da naj bi Francija ustrezala nemškimi zahtevam, pri čemer opozarja, da je bila Nemčiji priznana enakopravnost v razorožitvenem vprašanju.

Glede pariških vesti o nemških zahtevah in predmetu berlinskih razgovorov, izjavlja «Börsenzeitung», da je nemško stališče nesprejemljivo in, da o povratku v Ženevo ne more biti govora, kakor tudi, da je razovor med več državami izven Ženeve brezpredmeten, dokler ni razrešeno vprašanje priznanja nemške enakopravnosti.

## Poset Maksimosa

### V petek bo Nj. Vel. kralj sprejel grškega zunanjega ministra, ki se bo sestal tudi z g. Jevtičem

Atene, 20. dec. Nocoj ob 18.50 je odpotoval grški zunanji minister Maksimos iz Aten proti Beogradu in Zagrebu, kamor prispje v petek ob 7.30 zjutraj. Dopolniški agencije Havaš je Maksimos izjavil:

«Potujem v Zagreb, kjer me bo v petek dopoldne sprejel v avdicijo Nj. Vel. kralj Aleksander V Zagrebu se sestane tudi z zunanjim ministrom g. Jevtičem. Razgovorja se bova o poslednjih političnih dogodkih na Balkanu. Iz Zagreba odpotujem v soboto v Italijo, kjer se bom zadržal tri dni. Sestel se bom z Mussolinijem in ostalimi italijanskimi državniki. Nato se odpeljem v Pariz, kjer ostanem 15 dni. Sestel se bom s Chautempsom Boncourjem in Herriotom, sprejel pa me bo tudi predsednik republike g. Lebrun. S Francijo ima Grčija prisrčne odnose in čeprav bo moje bivanje v Parizu povsem zasebne značaja, bom vendarle porabil priliko, da izmenjam s francoskimi državniki misli o splošnem političnem položaju.»

Grški zunanji minister Maksimos se vrne v Atene v drugi polovici meseca januarja.

O njegovem potovanju je objavil vladni list «Prona», aratek komentar, v katerem pravi med drugim: Grčija ni soudeležena v diplomatski tekmi glede usode Društva narodov in razorožitvene konference. Njen položaj je povsem različen od položaja Male antante in Poljske, pa tudi od položaja drugih držav, ki se jih neposredno tiče obo problema. Na osnovi grško-turškega pakta in obranitve prijateljskih odnosov napram vsem državam, ki se zavzemajo za mir na Balkanu in v vsej Evropi, je zgrajena vsa grška politika in Grčija nima namena orientirati se v korist enega ali drugega diplomatskega bloka. Vsekakor se ne želi pridružiti diplomatskemu pokretu, čegar smoter je radikalna izprememba statusa quo v Evropi.

Zagreb, 20. decembra. č. Grškega zunanjega ministra, ki prispje v Zagreb v petek zjutraj, spremlja grški poslanik na našem dvorcu Melas. Istočasno bo prispel v Zagreb tudi zunanji minister g. Bogoljub Jevtič.

## Volitve v Rumuniji

### Volitve v rumunski parlament so potekle mirno, udeležba pa je bila zaradi snežnih zametov le majhna

Bukarešta, 20. dec. g. Danes so bile po vsej Rumuniji volitve v poslansko zbornico, dočim bodo v petek volitve v senat. Za poslansko zbornico se vrše volitve po splošni, tajni in direktni volilni pravici. Volilno pravico imajo le moški od 21 leta starosti dalje. Kandidatna lista, za katero je oddanih 40 odstotkov vseh glasov, dobje polovico vseh mandatov razen tega pa so razmerno število mandatov še od druge polovice Stranke, ki ne dobe dveh odstotkov oddanih glasov, ostanejo brez mandata.

V poslansko zbornico le kandidiralo 16 strank in sicer: narodno liberalna stranka (ministrski predsednik J. G. Duca), narodna kmetska stranka (predsednik J. Miha lake), liberalni disidenti (predsednik Juri Bratianu), narodna agrarna stranka O. Go. ge. kmetska stranka (dr. Lupa), ljudska stranka (predsednik maršal Avarescu), li. ga narodne krščanske zveze (prof. A. C. Cuzza), madžarska stranka kmetska unija radikalna kmetska stranka, socialni demokratski, židovska nacionalna stranka meščanski blok, delavski blok, socialno unitaristični stranka in končno delavska stranka.

Današnje volitve so devete volitve v Veliki Rumuniji in šeste odkar je bil uveden novi volilni zakon iz l. 1926. Za 387 manda-

toev se je potegovalo 4595 kandidatov. Upravičenec za zbornične volitve je bilo 4.336.000, dočim jih je za senat 2.108.000. Volilne kompromise so sklenili: liberalna stranka s transilvanskimi Nemci, ljudska stranka generala Avaresca s konservativno stranko Filipescu, radikalna kmetska stranka bivšega ministra Julijana z ukrajinsko stranko v Bukovini in narodna kmetska stranka z madžarsko agrarno stranko v Transilvaniji. Narodna demokratska stranka prof. Jorge se volitev ni udeležila. Kandidatne liste razpuščene Zelezne garde so bile razveljavljene, zato pa je njenih 200 tisoč pristavev glasovalo za antisemitsko stranko.

Snežni meteži in strupen mrz so na deželi mnogo pomagali liberalni vladni stranki, ki je imela znatno večje možnosti, da je spravila volilce v volilne lokale.

Potek volitev je bil miren in je prišlo samo do dveh resnejših incidentov. Pred nekim volilnim lokalom v Bukarešti so politični nasprotniki razbili šipe privatnega avtomobila bivšega finančnega ministra Madgeara, nosilca kandidatne liste narodne kmetske stranke v Bukarešti, pri čemer je bil šofer lahko poškodovan. V predmestju Militari je neki bivši narodno-socialistični mestni svetnik ustrelil liberalnega volilnega funkcionarja.

Prebivalstvo se v splošnem za volitve ni mnogo zanimalo in je bila volilna udeležba v dopoldanskih urah neznamna. Do pol dneva je dvignila volilne legitimacije samo tretjina vpisanih volilcev. Volitve so trajale do 20. oziroma 22. zvečer. Volilna propaganda je bila zelo živahna in so stranke po ulicah v Bukarešti postavile številne zvočnike. Končni izid volitev bo najbrže znan šele jutri dopoldne.

### Huda zima v Rumuniji

Bukarešta, 20. decembra. g. Po vsej Rumuniji trajajo snežni meteži v nezmanjšanem obsegu dalje. Na več krajih je ženevski; oromet popolnoma prekinjen. Mnogi vlaki so obtičali v zametih. Bizo Braile je šest vlačičev naloženih z žitom, zavozilo na šipine in se potopilo v Pitesciu so vdri trije medvedi na trg kjer so izvali med občinstvom silno paniko. Lačne zveri so končno postrelili orožniki. V okolici Targu Rumosa so se pojavila številna krčdela volkov, ki so jih prav tako pregnali orožniki z ognjem iz pušk.

### Nazaj v Ženevo

London, 20. decembra. AA. Poučeni krogi sodijo, da se bo vprašanje razorožitve s Simonovimi posveti v Parizu in Rimu vendarle pomaknilo naprej in da mora zato priti v kratkem do razpeta Velika Britanija in Francija soglasata, da se je treba vrniti na razorožitveno konferenco in da je treba razorožitveno vprašanje rešiti v okviru razorožitvene konvencije. Po francoskih podatkih se je Nemčija že dokaj oborožila in razpolaga že sedaj z izdatnimi vojaškimi močmi. Na drugi strani je znano, da je Francija omejila svoje vojaške sile do skrajnosti. Francoska vlada si veliko obeta od novega stališča Rusije, vendar pa so pariški vladni krogi prepričani, da je mir v Evropi končno vendarle odvisen samo od stališča, ki ga bo zavzela Velika Britanija.

Spodnja zbornica bo jutri odgovorila svoje seje zaradi božičnih praznikov. Prej bo še razpravljala o razorožitvenem vprašanju v zvezi z interpelacijo, ki jo je vložil major Attie, sedanjí voditelj opozicije. Zunanji minister sir John Simon bo podal svoje poročilo že dopoldne, popoldne pa bo odpotoval v Pariz in na Capri, kjer bo s svojo ženo ostal nekaj dni na oddihu.

Angleški poslanik v Berlinu sir Eric Phipps se je sredi vrniti v Nemčijo. V Londonu se je udeležil dveh sestankov ožjega ministrskega odbora za razorožitveno vprašanje.

## Tolmačenje uredbe o zaščiti kmetov

Beograd, 20. decembra. AA. Pravosodni minister je na podlagi čl. 15. uredbe o zaščiti kmetov izdal avtentično razlago čl. 6. in čl. 7. uredbe, ki se glasi:

Po prvem odstavku čl. 6. uredbe o uveljavljanju uredbe o zaščiti kmetov se odlagajo vse prisilne prodaje premoženja in nepremičnin kmetov, razen tistih, ki se nanašajo na terjatve po prvem odstavku člena 8. Ta odlog velja tudi za primere, ko je po čl. 2. zakona o podajšanju veljavnosti zakona o zaščiti kmetov upniku prapadla pravica, da zaradi plačanja orestsi zahteva nadaljevanje ustavljene izvne prisilne prodaje premoženja ali nepremične lastnine dolžnika ali nadaljevanje ustavljene prisilne uprave oziroma dovoljenje za novo prisilno prodajo.

Neplačane obresti kakor tudi sodne stroške za plačilo teh obrestj je treba vrniti unatoli v glavnico dolga. Po 5. odč. čl. 3. uredbe o zaščiti kmetov se smatrajo kot kmečki dolgovci oni, ki so nastali po 20. aprilu leta 1932.

### Posredovalni postopek

Beograd, 20. decembra. AA. Na podlagi čl. 39. uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov je pravosodni minister v soglasju z ministrom za trgovino in industrijo izdal naslednjo avtentično razlago: Sodni sklepi, s katerimi se po tem členu uredbe o posredovalnem postopku dovoljuje otvoritev posredovalnega postopka, ostanejo v veljavi tudi po razveljavanju uredbe o posredovalnem postopku. Dokler traja posredovalni postopek po tekočih sklepih, se ne morejo dovoliti proti dolžnikom nobena sredstva izvršbe ali zavarovanja, temveč veljajo za vse te sklepe posledice, določene po uredbi o posredovalnem postopku.

## Narodno predstavništvo za ljubljanske siromake

Beograd, 20. dec. v. Predsednik Narodne skupščine dr. Kumanudi je določil iz skupščinskih sredstev vsoto 15.000 Din, ki se bo po sporazumu z ljubljanskim narodnim poslancem, ministrom dr. Albertom Kramerjem uporabila kot božična podpora za ljubljansko sirmašno decu. Minister g. dr. Kramer je nadalje naprosil predsednika senata dr. Tomašiča, naj pokloni iz sredstev senata primerno podporo ljubljanskim siromašnim onemoglim. G. dr. Tomašič je prošnji ustregel in bo podpora senata nakazal z novim letom.

## Božično darilo rudarski deci

Trbovlje, 20. dec. v. Trboveljski župan Vodusek je prejel danes brzojavno obvestilo ministra g. dr. Alberta Kramerja, trboveljskega rojaka, da sta predsednika Narodne skupščine in senata na njegovo intervencijo določila kot božično podporo sirmašnim rudarski deci vsak po 3000, skupaj 6000 Din.

### Iz finančnega odbora

Beograd, 20. dec. p. Finančni odbor Narodne skupščine je danes po presledku, ki je trajal tri dni nadaljeval svojo razpravo o zakonskem načrtu glede izprememb zakona o neposrednih davkih. Zasedal je danes vse dan Razprava bo trajala bržko ne še jutri in poplutnjem nakar bo od bor prekinil svoje delo ter bo po božičnih počitnicah prišel k razpravi o zakonskem načrtu glede izprememb v zakonu o taksah in trošarinah.

### Stavka poljskih poštnih uslužbencev

Atene, 20. decembra. č. Grški poštni in brzojavni nameštenci so sklenili splošno stavko, ker je vlada zavrnila njihove zahteve za povišanje plač.

Dr. Henrik Steska:

# O ojačeni vladni oblasti

Naš znani univerzitetni profesor Spektor-  
ski se v svoji »Zgodovini socialne filozofije«  
bavi tudi z državnim problemom, kakr-  
šen je po svetovni vojni in kako pretresa  
današnje politično življenje. Omenja, da  
opažamo ideološke pripravke za razna nači-  
ne rešitve tega problema. Po enem nazira-  
nju naj bi absolutizem državnih voditeljev  
obvladal družbo v vseh njenih pojavih, po  
drugem naj bi se družba sama brez države  
opredelila po verskih, narodnostnih in ekono-  
mskih vidikih, po tretjem naziranju pa  
bodi država sestaven del družbe, a ne uad  
družbo.

Dejanski opažamo dandanes dva močna  
zavestna pokreta glede državnega delova-  
nja. Ena struja je usmerjena tako, da naj  
bodo ne le oni družabni odnosi, ki se doslej  
urejajo s pravnimi, po fizični sili izvršljivimi  
normami osredotočeni v eni sami pravni or-  
ganizaciji, t. j. v državi, nego da naj sega  
ta država brez omejitve, kakor se ji zdi po-  
trebno in ni nepremostnih zaprek, s svojimi  
pravnimi normami tudi v druge kroge druž-  
bnega življenja. V to vrsto družabnih po-  
javov spadajo zlasti odnosi, na katere se  
zvolj pisihično vpliva z etičnimi in verskim  
prepričanji ali s normami trajnejših običaj-  
ev in šeg ali menjačije se mode. Nadalje  
spadajo semkaj družabni odnosi, ki so sicer  
urejeni s pravnimi normami, vendar ne s  
takimi, ki imajo svojo oporo v fizični prisil-  
nosti izvršiti, nego s takimi, ki sicer tudi  
nočejo vplivati z voljo pisihično, a katerih  
uradničenje je zajamčeno največ z izključit-  
vijo.

Ta struja skuša priboriti državi nekažno  
absolutno moč. Ne smemo pa zamenjati ab-  
solutizma države napram raznim družabnim  
pojavi z absolutnim vodstvom države, ki  
ji načelje enoten najvišji organ. Oboje je  
lahko združeno, ni pa potrebno, ker je ab-  
solutizem države v pravem smislu možno  
tudi v državi z več najvišjimi, sporazumno  
delujočimi organi. Tudi je pomolno nazira-  
nje, da je absolutizem v prvem, kakor v  
drugem smislu istoveten z avtokratskim vla-  
danjem, marveč je tudi absolutno vodstvo  
države ali avtokratsko ali aristokratsko ali  
celo demokratsko ustrojeno.

Drugi, bolj simpatični pokret ne prizna  
državi take neomejene moči. To pojmovanje  
seve ni zasidrano v pravo samem, mar-  
več se oslanja na naprava metafizična in  
etična spoznanja in iz njih izvijače zahte-  
ve. V zgodovini opažamo dokaj očito dvoje  
načinov take družbene ureditve, namreč:

a) Več prelatičnih se družabnih kro-  
gov je po nekakšni za obvezno spoznani  
pravnimi pooblaščenih za originalno ustvar-  
janje pravnih, s fizično silo izvršljivih norm;  
n. pr. imperij za neke odnose, poedine po-  
krajine ali države za druge odnose, mesta  
in izvestne stanovske skupine zopet za neke  
odnose, in sicer povsem neodvisno krog  
od kroga. Vsak teh krogov je torej suveren,  
t. j. ni nobeni drugi pravni sili podvržen  
nego pravnimi, ki ni ničesar drugega nego  
trdno prepričanje merodajnih družabnih  
skupin o temeljnih, čeprav bolj nježno  
spoznanih in morda še ne zadostno izkristali-  
zanih, a se razvijajočih načelih, po katerih  
bodi družbeno življenje čim skladnejše  
in trajnejše urejeno. Nikakor ni potrebno  
ali morda sploh dopustno, da bi smela  
oblast teh suverenov zaseči vse za normira-  
nje sposobne družbene odnose. Stara sve-  
ta rimska država nemške narodnosti in  
sedanji britanski imperij se v izvestnih ozi-  
rih bolj ali manj bližata temu tipu. Če se po  
državo narodov tudi moglo kdaj dokopati  
do položaja takega imperija, je po sedanjih,  
eve še kratkih izkustvih še zelo dvom-  
ljivo.

b) Drugi način protiautokratske kre-  
litne družbe stremi za tem, da naj bodo vse s  
fizično silo izvršljive pravne norme osred-  
točene v eni sami suvereni pravni organizaci-  
ji, t. j. v državi z njej izvršnimi in podre-  
ljenimi samoupravnimi, a ta državna oblast  
ne bodi neomejena. Ta struja namreč načel-  
oma prizna poleg take enotne države še  
razne druge suverene državne organizacije  
(n. pr. iz-ndržavne pravne organizacije,  
katerih pravo ni a fizično silo izvršljivo, kar  
velja za mednarodno zajednico ali včasih tu-  
di za cerkve) ter socialne polave, ki se ure-  
jajo z normami, odštejenimi pravu.

V zvezi s temi vprašanji o državi se na-  
znajo tudi nazori o državnih oblastih in o lo-  
čitvi njenih funkcij. Znana je običajna raz-  
predelba državne oblasti v zakonodavno,  
upravno in sodno oblast. Zakonodavno ou-  
last navadno še dalje delijo v ustavodavno  
in navadno zakonodavno funkcijo, a ostali  
dve funkciji, namreč upravna in sodna, se  
smatrala za za pojava izvršne oblasti. Od-  
ločilni za takšne razvrstitve državnega delo-  
vanja se predvsem stvarni razlogi. Zakono-  
dajna oblast odraja pež načela in druga ab-  
straktna pravila, veljavna za razne vrste  
slučajev, ki se utegnejo pripetiti, a upravna  
in sodna oblast v prvem redu ta pravila v  
konkretnih slučajih izvršuje. Posebni zna-  
čaj teh funkcij zahteva tudi posebno organi-  
zacijsko obliko, ki opravlja poedine vrste  
državnih funkcij. Deloma iz raznih izjemnih  
stvarnih vzrokov, deloma zaradi posebnega  
zgodovinskega razvoja in poedinih državah,  
pa delitev državne oblasti ni povsem do-  
sledno izvedena, marveč opravljajo izvršilne  
ene funkcije tudi take posle, ki bi po svoji  
stvarni naravi morali pripadati prav za  
prav vršilec druge državne funkcije.

Do glavnega se je smatralo malodane za  
nujno, da je zakonodajna oblast nadrejena  
ostali državnim funkcijam, ali bolj, da so  
vršilci zakonodavstva nadrejeni funkci-  
onarnemu uprave in sodstva. Celu tam, kjer se  
je sodstvu pripustilo, da je preiskovalo sklad-  
nost navadnih zakonov z ustavo in s tem  
obenem pogostokrat praprčevalo tudi zdr-  
vi razvoj zakonodavstva, sodna oblast ven-  
dar ni bila nad ustavo.

Vse te delitve državne oblasti so po svo-  
jem bistvu že političen program, v kolikor  
ne gre zgolj za opis državne ureditve v kon-  
kretnih državah. Razne sistematike, ki naj  
bi bile vobče veljavne, a se ne ozirajo na  
naivejša možna načina tega problema,  
zavajajo pod krinko nepristranske znanosti  
javnost v zmotu.

Takšna možnost, ki se je prej dokaj pre-  
zirala, a utegne biti za razne države načel-  
nega pomenu, bi bila izločitev posebne  
vladne oblasti iz zakonodajne in upravne  
oblasti. Navadno se pod vladno funkcijo  
razume po političnih vidikih določeno delo-  
vanje vrhovne uprave v interesu državnega  
celote. Tako pojmovanje in taka omejitve  
vladne funkcije kot dela uprave pa nikakor  
ni nujni, kakor kaže navedena politična  
zgodovina nekaterih evropskih držav. Možna  
je torej tudi obsežna vladna oblast, da ji pri-  
pada ne le navedena običajna vladna funkcija,  
vego obenem v izdatni meri ustavodajna in  
zakonodajna oblast. Pripadniki te ideologije

utemeljujejo to s potrebo, da se zaradi iz-  
rednih, po svetovni vojni povzročenihih kao-  
tičnih razmer v gospodarstvu in svetovnih  
naziranjih z brzimi in krepkimi odredbami  
vzdržuje red in prilagoditve družabni odno-  
šaji v onomer se menjajočimi situacijam. Po-  
udarjajo — in glede nekaterih držav mor-  
da upravičeno, da do sedaj veljavni držav-  
ni ustroj tej ogromni nalogi ni kos, zlasti da  
je doslej običajni način zakonodaje, a po-  
seben oni »ustavodaje, preokoran in prepo-  
časen in da so parlamenti iz ozkosrčnih  
strankarskih razlogov porostokrat nesposob-  
ni za uspešno delovanje ali pa celo kar re-  
nitenčni. Z ojačeno vladno oblastjo naj bi se  
torej država izognila raznim, drugače neiz-  
ogibnim državnim in družabnim preobra-  
tom. S tako izpremembo v organizaciji drž-  
javne oblasti bi se nedvomno značaj države  
bistveno predrugačil, saj bi najmerolaj-  
nejši činitelji v državi vršilci vladne oblasti  
in ne več vršilci zakonodavne oblasti. V  
zmoli pa je, kdor misli, da pomenja taka  
oiačna vladna oblast že poraz družbe po  
absolutizmu države. Ojačena vladna oblast  
je mozoča in skoro neizogibna v novem ab-  
solutizmu, ki si podreja vse družbene pol-  
ava, a možna tudi v taki izraziti demokraciji,  
ki prizna na eni strani narod za nosilca drž-  
avnega gospodarstva, na drugi pa bože zaje-  
ti v okvir svojih pravnih norm prav vse  
družbeno življenje. Z nadrejenostjo vladne  
oblasti nad drugimi oblastmi torej ni vedno  
združena izprememba temeljev dotodanj-  
moderne države. Odgovor na to vprašanje  
zavisi od obsega vladne oblasti in od nači-  
na, kako so postavljeni njeni vršilci.

Kakor pri vsaki organizaciji, je tudi drž-  
ava treba dobre vodstva; v državi, v ka-  
terji prevladuje vladna oblast, pa je zlasti  
važno, komu ta oblast pripada in na kak  
način se določijo vršilci oblasti. Kakšen je  
ta ustroj, ali po kakšnem stremijo razne  
družbene skupine, zavisi v dokažni meri  
od tradicije, od razne sestave prebivalstva,  
od zemljepisnih razmer in od osredov. Po-  
sebeno izraziti tisti bi bili naslednji:

1. Dedni monarh ali na razne načine po-  
stavljeni narodni voditelj vrši sam e sodelo-  
vanjem od njeza samega postavljeneega po  
svetovalnega in odločujočega širšega ali ož-  
jeega kolegija vladno funkcijo.

2. Ojačena vladna funkcija pripada kole-  
giju, ki more biti na razne načine postavljen,  
n. pr. bi moral biti to nekak ožji, a vodil-  
ni odbor zakonodajnih teles, ali določilo bi  
stanovske pokliene organizacije, ali bi bil  
sestavljen deloma na ravnokar omenjeni  
način, deloma pa izbran od državnega na-  
čelnika in deloma od kolegija samega z op-  
cijo sodelovanja.

3. Tretji tip vršilca vladne oblasti bi bilo  
sodelovanje obeh pod 1 in 2 navedenih čit-  
niteljev.

Drugi in tretji tip sta posebno sposobna  
tudi za demokratsko ureditve države.

Kot posebno značilne funkcije ojačene  
vladne oblasti, torej funkcije, ki navadni  
v okviru uprave izvrševani vladni oblasti  
slohe ne pripadajo, ali pa v njihovem ob-  
segu, so mišljene predvsem:

1. določitev ustavnih norm o razmejitvi  
med vladno oblastjo in ostalimi državnimi  
funkcijami, nadalje med zakonodavno, drž-  
javnoupravno, samoupravno in sodno oblast-  
jo, potem med eventualno zvezno in dežel-  
no oblastjo;

2. določitev načel za izravnavačo politič-  
no glede političnoizločen se nasprotij med po-  
krajinami, narodnostmi, verskimi zajednicami,  
m. stanovi in razredi v državi;

3. določitev načel za omilitanje gospodarske  
krize, ki izza svetovne vojne trajno ogroža  
narod;

4. določitev, v katerem razmerju naj bodo  
poedini poklieni stanovi zastopani v zak-  
nodajnih telesih in samoupravnih ednicah,  
nadalje določitev, po kakšnih vidikih (n. pr.  
davčni moči, izobrazbi), naj se poedini stan-  
ov razvrsti v razrede;

5. odobritev zakonov glede njih soglaša-  
nja z ustavo in drugimi, od vladne oblasti  
določenimi načeli v vodstvu države.

Za pri navadni zakonodaji, a zlasti v zve-  
zi z ojačeno vladno oblastjo, so v vedno  
večji meri potrebni stremilje, že da se pri-  
tegnejo k sodelovanju v vodstvu države sta-  
novsko pokliene skupine. Iz teh je namre-  
č narod neposredno sestavljen, ne pa iz  
posameznih fizičnih oseb, kakor tudi ne iz  
političnih strank, nastalih s pomočjo obče  
volilne pravice. Stanovske pokliene ednice  
naj bi se torej poleg dosedanjih strank ali  
celo kar namesto njih vplivale kot odločil-  
ni činitelji v vodstvu države. O tem vpraša-  
niu bom razpravljal v pos-benem članku.

## Priloge za ustanovitev socialistične stranke

Beograd, 20. dec. p. V Beogradu se vr-  
šijo obširne priloge za veliko delavsko  
zborovanje, na katerem naj pade končna  
odločitev glede ustanovitve socialistične  
stranke v Jugoslaviji. Po izjavah voditelja  
delavskega pokreta bo zborovanje ob kon-  
cu februarja. V novi stranki bodo sodelo-  
vali zastopniki svobodnih delavskih sindi-  
katov ter voditelji in pristajni nekdanje so-  
cialistične stranke. Zborovanja se bodo  
udeležili tudi zastopniki češkoslovaških,  
avstrijskih in francoskih socialistov, kakor  
tudi predstavniki II. internacionalne iz Cu-  
riha.

## Intervencija mariborskega župana v Beogradu

Beograd, 20. decembra p. Dopolodne je  
prispej v Beograd mariborski župan dr. Li-  
pold, ki je posetil ministra dr. Kramerja,  
ministra za socialno politiko in narodno  
zdravje Ivana Pucelja, finančnega ministra  
dr. Djurdjevića in trgovskega ministra  
dr. Šumenkovića, pri katerih je interve-  
niral v raznih prečih zadevah maribor-  
ske občinske uprave.

## Veterinarska konvencija z Bolgarsko

Beograd, 20. decembra p. »Pravda«  
je objavila vest iz Sofije, da je bolgarska  
vlada že imenovala svoje zastopnike za  
pogajanja z Jugoslavijo o novi veterinar-  
ski konvenciji med obema državama, in  
sicer profesorja veterinarske fakultete v  
Sofiji Pavlova in Angelova.

## Prosvetni minister v Zagrebu

Beograd, 20. decembra p. Prosvetni mi-  
nister dr. Radenko Stanković je danes od-  
potoval v Zagreb.

## Kralj in kraljica med hrvatskim narodom

Zagreb, 20. decembra. Nj. Vel. kraljica  
je napravila dopoldne s samim izlet v še-  
stine, popoldne pa je obiskala Kršćansko  
zajednico mladih ljudi, ki posluje v naši  
državi pod pokroviteljstvom Nj. Vis. pre-  
stolonaslednika Petra in pod predsedvom  
Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge. Ob  
pripodu je kraljico sprejela velikanska  
mnogoča ljudj z navdušenim vzklikanjem.  
V prostorih društva so se zbrali vsi člani  
zajednice z upravnim odborom na čelu.  
Kraljica je prispeja v spremstvu bana dr.  
Perovića, dvorne dame ge Švriljuge in ad-  
jutanta podpolkovnika Mušičkega. Po-  
zdrazil jo je predsednik društva dr. Ko-  
strenčić, nakar je prisostvovala društev-  
nemu koncertu.

Nj. Vel. kralj se je popoldne odpeljal z  
avtomobilom v vasi Remetinec, Blato in  
Stupnik in dalje skozi Sv. Nedeljo in na-  
čaj čez Savo v Podused, Stenjevec, Vrab-  
če v Zagreb. Kmetje so povsod spoznali  
kraljev avtomobil ter so vladarja burno  
pozdravljali. Kralj se je na več krajih raz-  
govarjal s kmeti. Proti mraku se je vrnil  
čez Ilico v dvor.

## Avstrijski Korotan in rojstni dan našega kralja

Celovec, 19. decembra.  
Tudi na Koroškem so svečano proslavili  
45. rojstni dan jugoslovenskega kralja in  
so pribodili celovški listu zelo simpatične  
članke o Nj. Vel. kralju Aleksandru. Ta-  
ko piše »Kärntner Tagblatt«:

Jugoslavija je 17. decembra proslavila  
45. rojstni dan svojega kralja. Nj. Vel.  
kralj Aleksander je v svoji domovini za-  
radi velikih uspehov, ki jih je dosegel, zelo  
priljubljen. Pod vladno njegovoga očeta  
kralja Petra je Srbija 1. 1912 osvobodila  
Južno Srbijo, pri čemer je sedanji kralj  
Aleksander, takratni prestolonaslednik, po-  
veljeval I. armadi, ki je z odločilno zmago  
pri Kumanovci odločila vso vojno v svo-  
jo korist in osvobodila starodavna mesta  
Skoplje, Prilep in Bitolj.

Dve leti nato se je začela svetovna voj-  
na, v kateri je moral tedanji regent Alek-  
sander rešiti težke naloge, kar je pa na-  
posled privedlo do proglasitve kraljevine  
Srbov, Hrvatov in Slovencev pred 15. leti.

Po smrti svojega očeta je kralj Aleksan-  
der zasedel prestol nove kraljevine. Novi  
kralj je posvetil vse svoje sile delu za mir  
in za veličino svoje države. Pri tem mu  
gre velika zasluga, da je zaradi vojne iz-  
črpano državo gospodarsko konsolidiral,  
jo združil pod enotno upravo — deli nove  
države so sestajali iz sedmih različnih  
pravnih področij — in ji zagotovil norma-  
len in miroljuben napredek. Trdno prepi-  
čan o uspehu svojih načrtov in o njih ko-  
risti za narod, se ni strahil prevzeti težke  
odgovornosti s tem, da je prevzel vodstvo  
države v svoje roke Dne 6. januarja 1929,  
ko so brezobzirna demagogija in strankar-  
ski boji spravili državo v zagato, je kralj  
Aleksander nesebično prevzel vso oblast v  
svoje roke in tako rešil državo iz velike  
nevarnosti. To energično dejanje ni malo  
pripomoglo k okrepitevi države in h konsoli-  
daciji političnih razmer v njej. Od takrat  
datira tudi preimenovanje kraljevine Sr-  
bov, Hrvatov in Slovencev v kraljevino  
Jugoslavijo.

V zunanji politiki zasleduje kralj Alek-  
sander politiko ohranitve miru in izpoln-  
jevanja mednarodnih obveznosti. Pri tem  
ga odlikuje njegova iskrena ljubezen do  
miru in želja, da se vsi spori rešijo spora-  
zumno in miroljubno. Vzlic svojemu ose-  
bnemu junaštvu in svojim uspehom na bo-  
jnem polju se nikdar ne pusti zapeljati v  
vojne pustolovščine, ker vidi v vojni zlo,  
ki se ga je treba za vsako ceno ogniti.  
Prav tako kakor njegov kralj je tudi ju-  
goslovenski narod globoko prežet z željo  
po miru. Jugoslaviji je mnogo do tega, da  
ohrani dobro razmerje z vsemi sosedi, da  
se ohrani za človeštvo toliko potrební mir.  
Zato je tudi Jugoslavija pod vodstvom  
svojega kralja sklenila že mnogo pogodb  
in sporazumov, ki jim je namen, zagoto-  
viti mirni razvoj države in preprečiti voj-  
ne nevarnosti.

Tudi »Freie Stimmen« se spoštljivo spo-  
minjajo 45. rojstnega dne jugoslovenskega  
vladarja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. List  
podaja kratek pregled novejših srbske zgo-  
dovine in zgodovine razvoja Jugoslavije ter  
naglašja, da se je pod regentstvom tedanje-  
ga prestolonaslednika Aleksandra po kon-  
čani svetovni vojni izvršilo zdinenje Sr-  
bov, Hrvatov in Slovencev in sedanjo kra-  
jevino Jugoslavijo. Pozneje je prišlo v  
mladi državi do medsebojnih razprtij, ta-  
ko da je kralj Aleksander v najboljši želji,  
da ohrani enotnost Jugoslavije, 6. januarja  
1929 unikal tedanjo ustavo in prevzel držav-  
ne posele sam v svoje roke. S tem je ho-  
tel doseči pomirjenje, kar se mu je tudi  
posrečilo, zakaj pred tremi leti je mogel  
tedanji diktatorski režim zrahljati in stopiti  
zopet na pot parlamentarnega življenja.

Kralj Aleksander se je vedno boril za ohr-  
nitve miru, posebno na Balkanu, in je to  
tudi pri čestitih prilikah naglasil. Tudi  
najnovejši obisk bolgarskega kraljevskega  
para v Beogradu je izraz teh njegovih  
stremiljenj. Notranji in zunanji mir v bla-  
gor države in naroda sta maksimi politike  
jugoslovenskega vladarja, ki ga poleg  
skromnosti in preprostosti odlikuje ve-  
lika inteligencija, energija in neumorna del-  
avnost.

Oba lista prinašata tudi izčrpno poročilo  
o proslavi, ki se je vršila v Celovcu o  
priliki 45. rojstnega dne Nj. Vel. kralja  
Aleksandra. V nedeljo je bila v tukajšnji  
cerkvi vs. maša, ki so se udeležili vsi  
tukajšnji odličniki in zastopniki konzular-  
nega zbora. Popoldne je bil nato sprejem  
v prostorih jugoslovenskega konzulata. Pri  
sprejemu je bil zbran ves ooficielni Celovec  
z deželnim glavarjem, višjo duhovščino,  
višjimi uradniki, zastopniki gospodarskih,  
vojaških in civilnih krogov, ter konzular-  
nim zborom. Tudi zastopniki listov so bili  
v velikem številu zastopani. »Kärntner  
Tagblatt« pri tej priliki hvali gostoljubnost  
jugoslovenskega generalnega konzula dr.  
Mirovića, ki je postala v Celovcu že pri-  
slovična.

## Iz strokovnega šolstva

Beograd, 20. decembra p. Profesor sred-  
nje tehniške šole v Ljubljani Anton Gre-  
benc je upokojen.

# Opozarjamo cenjene interesente,

da bomo sprejemali oglase za božično šte-  
vilko „Jutra“ samo do sobote do 12. ure.  
Le nujne primere bomo sprejemali do 4 pop.

## Oglasni oddelek „JUTRA“

Telefon št. 3492—3392.

## Razmah našega civilnega letalstva

Z občnega zbora aerokluba »Naša krila« — Nove zračne zvezve  
Ljubljane

V prostorih Avtokluba v Zvezdi se je  
nocoj vršila glavna skupščina Aerokluba  
»Naša krila«. Predsednik g. Rado Hribar  
je v svojem otvoritvenem govoru podčr-  
tal dejstvo, da je klub po šestih letih trde-  
ga boja dosegel ustvaritev aerodroma, ki  
je prvi pogoj za vsak razmah letalstva.  
Na njegov poziv je ves zbor stoji počastil  
spomin osmih žrtev borbe za osvoboditev  
zraka, ki so dne 12. septembra padle v  
Polju. Zatem so bile na predlog general-  
nega tajnika TPD g. Pogačnika za aplav-  
zom sprejete vdanostna brzojavka Nj.  
Vel. kralju in pozdravne brzojavke pre-  
sedniku vseh aeroklubov v državi princu  
Pavlu, ter ministru vojske in mornarice in  
komandantu zrakoplovstva.

Potem ko je predsednik prečital še po-  
zdravno pismo mariborskega odbora, je  
inž. Kuhelj podal izčrpno tajniško poročilo.  
Klub šteje 437 članov ter ima najlepše  
pogoje za razmah, zlasti zdaj, ko ima  
Ljubljana enega najboljših aerodromov v  
državi. Aerodrom je ob pomoči banke  
uprave in mestne občine predvsem delo  
ljubljskega kluba, največje zasluge zanj  
pa so si stekli poslanec dr. Rape, podžup-  
an prof. Jarc in predsednik Hribar. Zelja  
vseh ljubiteljev letalstva je samo še, da bi  
na letališču zrasel tudi lep park, ki bi od  
estetske strani dopolnil to veliko promet-  
no pridobitev. Z otvoritvijo aerodroma je  
Ljubljana dobila direktno zračno zvezo s  
centri države, izvršila pa se je tudi uspeš-  
na poizkusna vožnja na Sušak, ki ima za-  
radi slabih zvez Slovenije z moriem veliko  
bodočnost. Prihodnje leto dobimo razen  
zveze z Zagrebom tudi zvezo s Celovcem  
in odtod na Solnograd. Nemeljo in dalje  
na sever in zapad. V Celovcu lahko pre-  
stopimo na Dunaj, Prago in sever ali pa v  
Benetke, Rim, Afriko, v Zagreb, Beogradu  
in Solunu pa lahko prestopimo na CSR.  
Madžarsko, Rumunijo, Turčijo in doli do  
Azije, južne Afrike in Avstralije. V ce-  
loti bo ostala redna zveza s Sušakom mor-  
da celo dvakrat na dan v vsaki smeri. —  
Manjka nam samo še direktna zveza z  
Dunajem, da bi Ljubljana postala vozil

zračnega prometa z južno Evropo. Zveza  
Dunaj—Rim bo brez dvoma šla nekoč čez  
Ljubljano. Z amfibijo se bo prišlo iz cen-  
za Ljubljane v Trst v 45 minutah, na Su-  
šak v 55 minutah, kar bo zelo pospešilo  
promet. V glednem času bo prav gotovo  
vozilo tudi vodno letalo od Sušaka do Ko-  
tora.

Ena glavnih nalog kluba v prihodnosti  
je, izvežbati čim več pilotov. Pilotska šola  
kluba je namenjena predvsem tistim  
mladim ljudem, ki so namenjeni odslužiti  
kader pri zrakoplovstvu, za odškodnino  
8000 Din pa se v nji lahko izsolajo tudi  
vsji drugi zasebniki. V prihodnjem letu bo  
klub otvoril tudi trenajni oddelek za re-  
zervne avijatike.

Sledila so izčrpna poročila posameznih  
odsekov, ki so vsak zase razvijali najži-  
vahnjeje delavnost. Govorilo so inž. Blou-  
dek za sportnotehnični odsek, Peter Hri-  
bar za odsek za brezmotorno letanje, po-  
slanec dr. Rape v imenu zadržanega vodje  
pilotske šole, ki izkazuje prav zadovoljive  
uspehe, prof. Noč za propagandni odsek,  
ki ima v bodoče v načrtu tudi ustvaritev  
filma o našem letalstvu, in gospodar Detek.  
Potem ko je blagajnik Bruno Klemenčič  
poročal še o denarnem stanju kluba, je  
bil na predlog revizorjev Stankarja in  
Pogačnika vsej upravi, posebno pa blagaj-  
niku in načelnikom sekcij soglasno da-  
n absolutorij s pohvalo. Zahvala je bila izre-  
čena tudi bivšemu odborniku Šabcu za  
njegovo požrtvovalno delo.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni:  
predsednik Rado Hribar, podpredsednik  
podban dr. Pirkmajer in polkovnik Nedelj-  
kovič, tajnik Svetozar Hribar, blagajnik  
Klemenčič in Pregelj, gospodar Šircelj, od-  
borniki dr. Rape, Colnar, ravnatelj Vrhnec,  
Breznik, Hočevar, inž. Rudolf, Peter Hri-  
bar, inž. Kuhelj, inž. Bloudek, Miklauc, dr.  
Kunst, prof. Noč, polkovnik Tertaglia in  
župan Pavčič iz Most. V nadzorstvo dr.  
Marn, Sterlekar, Pogačnik. — Delegete  
za državno skupščino in za plenum osrednje  
uprave bo določil novoizvoljeni odbor.

## MIRIM kraljica čokolade

Lepo in poceni darujete, če upotrebite za  
Vaša darila

odlične in okusne MIRIM izdelke.  
Pazite in zahtevajte izključno Mirim izdel-  
ke, pri katerih vam je kvaliteta zajamčena

## Pomagajte bednim trpinom!

Ljubljana, 20. decembra

Ta klic, ki naj ne zadene na gluha ušesa,  
naslavlja društvo »Tabor« v Ljubljani na  
vso javnost s prošnjo, da bi se človeko-  
ljubno zavzela za številne, splošnomu po-  
manjkanju in trpljenju izpostavljene brez-  
poselne, po nemili usodi udarjene nesreč-  
nike.

Društvo »Tabor« je v to prepotrebno  
humano in socialno akcijo usmerilo vse  
svoje delo ter se neumorno trudi, da olaj-  
ša bedno življenje mnogim trpinom, ki  
jih vsakovrstne nadloge telesno in moral-  
no ubijajo. Nepopolni je duševno in te-  
lesno trpljenje delavoljnega človeka, ki je  
proti svoji volji ostal brez dela in zasluž-  
ka, ki se čuti izrinjen iz občestva delovnih  
in koristnih članov človeške družbe, ter  
ga slednjič razmere prisilijo, da se v svoji  
boli in obupu obrne po pomoč na javnost.  
Toliko večja je njegova bol, ki utegne  
zapustiti v njem neizbrisne sledove, če ga  
istovetimo z onimi, ki jo si iz brezposel-  
nosti ustvarili nov, donosen poklic v  
ogromno škodo bednih trpinov, katerim  
vest in poštenje ne dopuščata, da bi na  
ta način varali javnost.

Baš tem trpinom posveča društvo »Ta-  
bor« vso pozornost, jim po svojih močeh  
pomaga iz najhujše stiske ter jim nudi ko-  
likor toliko dostojno življenje. Na ta na-  
čin jih obvaruje popolne moralne in teles-  
ne propasti, prav tako pa uspešno odvrača  
od prosjačenja, berčenja in nadlegovanja,  
ki človeka ponižuje in krha njegove mor-  
alne vrednote.

Da bi moglo praktično izpolnjevati svo-  
jo socialno nalogo, je društvo »Tabor«  
letosnji jeseni popolnoma dogradilo pro-  
storno prenočišče na Viču, kjer nudi tre-  
nutno brezplačno zatočišče že 21 brezpo-  
selnim delavcem. V prenočišču pa je pro-  
stora za 50 in še več oseb; kljub stalnemu  
pritisniku in povpraševanju pa prosilec ni  
mogoče ustreči zaradi pomanjkanja opre-  
me za ostale postelje.

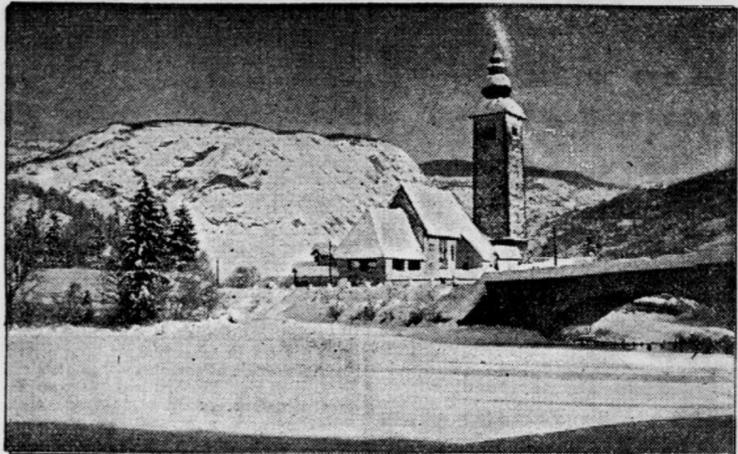
Društvo »Tabor« se zato obrača na vso  
javnost s prošnjo, da bi ga podprla v tem  
delu ter mu pomagala opremiti prenočišče,  
da bo zamoglo sprejeti pod svojo streho  
čimveč potrebnih. Društvo bo hvaležno  
sprejelo vsak dar, zlasti pa odeje, rjuhe  
stara oblačila, buvala itd. Ker nudi dru

# Naši kraji in ljudje

## Zimski čari Bohinja

Bohinj je lep in očarljiv najbolj takrat, ko ga pokrije sneg. Ob lepem Bohinjskem jezeru pri sv. Janezu stoji hotel SPD Sv. Janez. Skrbna gospodinja Marica že pripravljaja sobane in intimne prostoročke za božične goste. SPD je za zimsko sezijo

saj bo najbolj važno izhodišče za one, ki bodo napravili izlet na Planino na Kraj, k Sedmerim jezerom ali pa k novi postojanki TK Skale na Planini na Voglu. Kdor pa je še bolj v pričetku smučarske umernosti, se bo zadovoljil s terenom okrog ho-



znatno znižalo prispevke za kurjene sobe tako, da lahko tudi skromen smučar preživi božične praznike v tem hotelu. Poleg tega bo o božičnih praznikih tečaj za smučarje. Ravno od Sv. Janeza ima smučar lahko dostop do lepih terenov. Če se po vzpe na valovito pobočje Rudnice, ali pa če napravi izlet v Voje. In ko se spopolni v svoji stroki, mu je na razpolago najlepša in največja skakalnica v bližini hotela. Naravnost idealen je izlet s smučkami čez Senožet in Košenice proti Bistriči, tudi okolica Stare Fužine nudi več ko dovolj terenov za smučanje.

Druga zimska postojanka je hotel »Zlatorog«, čigar lastnik je tudi SPD. Hotel »Zlatorog« se pripravlja za praznike.

tela v obširni Ukanci. Tudi za ta hotel, ki je prava idila, veljajo znatni popusti za prenočišče v zakurjenih sobah. Na skupnem ležišču samo 8 Din.

Prepričani smo, da bodo letos zlasti božični prazniki v Bohinju nudili vsem posetnikom kar največ užitka. Ze samo bivanje ob tihem jezeru, sprehodi ob obrežju jezera skozi zasnene gozdove, bajni smučarski tereni in povsod tople zakurjene sobe s prvotno hrano in pijačo po nizkih cenah, vse to jamči posetnikom obilo užitka. Nudi se tudi lepa prilika za vožnjo s sanmi okrog Bohinja, ni bolj primernega in lepšega izleta, kakor s sanmi skozi zgorjo dolino v Srednjo vas, Češnjico in Jerko, skozi Vintgarsko sotesko proti Bistri

ci in nazaj do Sv. Janeza ali do Zlatoroga. Spretnjeji se bodo pa privoščili posebno delikatno za smučarja — skijöring.

Kdor je preživel nekaj zimskih dni v kraljestvu Zlatorogovem, ta bo gotovo tudi letos sklenil preživeti počitnice v Bohinju. Novo otvorene višinske postojanke nudijo najlepše izlete iz Bohinja. Vse te postojanke smučar doseže v enem dnevu in se zvečer zopet vrne bodisi v »Zlatorog« ali k Sv. Janezu. Poleg omenjene zimse postojanke na Voglu, na Planini na Kraju, pri Sedmerih jezerih je tudi velikega pomena postojanka Smučarskega kluba Ljubljane pri Mrzlem studencu. Kako lahek je dostop n. pr. iz Bohinja preko Koprivnika do Mrzlega studenca, ali pa obratno izlet z Bleda do Mrzlega studenca (3 ure in pol) in od Mrzlega studenca po lepih planinah proti Koprivniku na Jerko, skozi Srednjo vas k Sv. Janezu. Ta izlet bi pripravljali slehernemu smučarju za to žične praznike ali pa za Novo leto, ker se ga lahko absolvira v dveh dneh. Prijatelji narave in zimskega sporta, občinstvo za praznike bohinski zimski raj!

Nedavno se je vršilo v hotelu Sv. Janez informativno zborovanje za ureditev regulacijskega načrta za bohinsko dolino, ki ga je sklicala banska uprava. Zborovanja so se udeležili poleg domačih faktorjev, zainteresiranih na tujkem prometu, tudi zastopniki raznih oblasti. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem predsednika zborovanja g. inž. Skaberneta o nujnosti izvedbe načrta, da se ohrani Bohinju nedotaknjen v svoji romantiki. Večina govornikov se je izrekla za strogo izvajanje sklepov, sprejetih na zborovanju. Marsikaj je že zamujenega, kar bo težko popraviti. Z zadovoljstvom pa moramo beležiti izjavo šefa Higienškega zavoda v Ljubljani g. dr. Petriča, da bo izdelal zavod načrte za napeljavo prepotrebne vodovoda za kraje ob jezeru.

Letos je posetilo Bohinj 3002 letoviščarjev raznih narodnosti, največ seveda Jugoslovenov. Skupno je bilo 13.818 nočnin. Vključju krizi se Bohinj naglo razvija in ima v tujkoprometnem oziru veliko bodočnost.

Povsod zapažena...

Nje veljajo občudovalni pogledi, a pred vsem njeni fini nežni polti. Ona pozna pravo negovanje: Elida Creme de chaque heure. Takoj po uporabi napravi Elida Creme de chaque heure kožo zamolko in mehko — daje ji ob vsakem času živo rožnato svežost.

# ELIDA CREME

de chaque heure



desno stran trebuha. Težko ranjenega zeta so prepeljali v tujsko bolnico, kjer je pa podlegel poškodbam.

Dolinšek je dejanje skesano priznal, zagovarjal se je pa s silobranom. Obsojen je bil na leto dni strogega zapora.

## Trboveljski rudarji bodo brez božičnice

Ljubljana, 20. decembra

Danes dopoldne sta se v palači glavnega ravnateljstva TPD zglasila zastopnika načelstva IL rudarske skupine predsednik Pliberšek in Murn iz Trbovelj, da zaprosita, naj bi družba naklonila rudarjem za praznike enkratne nabavni prispevek, da bi si vsaj za božič pomagali iz največje bede. Ravnateljstvo je to prošnjo odbilo, češ da družba itak prispeva v banovski bednosti fond in naj rudarji svojo prošnjo naslovijo tja.

Razen tega je deputacija intervenirala v zadevi dolgov v rudniškem konzumu. Zaradi skrajno pičlega zaslužka so nekateri rudarji v konzumu tako zadolženi za živila, da cela vrsta družinskih očetov že leta in leta ni prejela niti pare mezde v gotovini, ker jim družba ves zaslužek pobere za dolg. Ravnateljstvo je zastopnikom obljubilo, da bodo rudarji prejeli po 10 odst. svojega zaslužka v gotovini, manj zadolženi pa po 20 odst. Prav tako je zagotovljeno, da bodo tudi očetje, ki se jim odtrguje za alimente, prejeli ta odstotek neokrnjen.

Enako je ravnateljstvo ugodilo tudi prošnji, naj se odpravi sistem nekakšnega drobnega podjetništva, ki se je prav v tej dobi najhujše krize na veliko škodo delavstva razpasel v Trbovljah. Nekatera obratovništva oddajajo določena dela v jami ali zunaj posameznim kopačem za pavalno ceno, ti pa najamejo partijo svojih delavcev in v divjem tempu delajo v petek in svetek brez ozira na delovni čas. Ta

sistem pomeni prav brezobzirno izkoriščanje rudarjev, ki so v svoji veliki bedi pripravljani, da primejo za vsako delo pod vsakimi pogoji. Družba na ta način prištedi običajni povisek za nadurno in nedeljsko delo in delavci so plačani pod normalno mezdo. — Ravnateljstvo je obljubilo, da bo ta sistem odpravilo.

## Predavanje o poljskem modernem slikarstvu



W. Skoczylas: Sodba Ilesorez

bo v petek, dne 22. t. m. ob 18.30 v Francoskem inštitutu v Narodnem domu. Predaval bo konservator g. dr. France Stele in so vabljeni prijatelji umetnosti in poljskega naroda, da se izvolijo udeležiti preditve.

v zadnjem času, in tako je prišlo na dan njeno znanstvo z Bogdanom Vidanovičem. Če ne bi bila nesrečna mladenka po golem naključju, predno se je sestala z Vidanovičem, govorila z znanco, bi strašni zločinec še dalje izvrševal svoje grozotne zločine pod silno uspešno krinko vestnega železniškega uslužbenca in poštenega, dobrodušnega moža. O zločinstvu Vidanoviča tudi njegova žena ni niti slutila, davno je bila že pozabila da ji je iz kuhinje izginil velik kuhinjski nož, s katerim je strašni zločinec umoril vseh pet svojih žrtev.

— Skoda, da ni tudi mene, je dejala potrtja žena sodnikom.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefov« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpirčujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefov« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

## Zeta je zaklal v obrambi

Maribor, 20. decembra

Krvav dogodek, ki se je odigral v noči 8. maja t. l., se je danes končal pred malim senatom. Seveda je tudi tu igral nesrečno vlogo nož, ki je končal življenje Franc Kolariča in spraval na zatožni klopi 62letnega njegovega tasta Franca Dolinška. Posestnik Franc Kolarič se je pred štirimi leti poročil z obtoženo hčerko Pavlo, po poroki se je pa preselil k njenim staršem na Grajeni. Upal je, da mu bodo ženi starši izročili posestvo, kar so mu bili tudi obljubili. Ker pa je posestnik slabo ravnal z ženo, mu starši niso hoteli prepustiti posestva, zlasti se je pa temu upirala tašča Tereza, ki jo je zet zaradi tega besno sovražil.

Usodnega dne je prišel Franc Kolarič vinen domov in je pričel groziti ženi in staršem. Žena mu je ušla k sosedom, Kolarič pa je navalil na vrata sobe, kjer sta spala Dolinšek in starejša hčerka. Pod silni udarci sekire so vrata popustila, tast pa je segel po nožu za rezanje satovja, da bi se branil. Ko je Kolarič ves divji stopil na prag, ga je obtoženeц sunil z nožem v

Takoj rezervirajte vstopnice za naš božični vefilm

# HIREPENENJE

SODELUJEJO:  
**MARTHA EGGERTH**

Dunajski filharmonični orkester — Zbor dunajske državne opere — Wiener Sängerknaben in slavna kapela ciganskega primasa Gyule Horvatha

Tel. 21-24 „Elitni kino Matica“ Tel. 21-24

## Zločini niškega Kürtena

Kako je bil strašni zločinec razkrinkan po umoru mlade Prekmurke Agate Filešove

Niš, 20. decembra

Ze od petka traja pred niškim okrožnim sodiščem razprava proti Bogdanu Vidanoviču, ki je obdolžen strašnih sadističnih umorov petorice mladih žena. Zločinec na razpravi dosledno zanika vse, kar je po prepričanju med preiskavo, češ, da so mu bila priznanja izsiljena z raznimi grožnjami. Večera so še enkrat prebrali vse zapiskne njegovih zasliševanj in zaslišane so bile tudi mnogostevilne priče, ki so pristostvovala njegovim izpovedim na policiji in pozneje pred preiskovalnim sodnikom.

Obtoženeц je v polni meri vreden imena po strašnem nemškem zločinskem vrstniku. Preiskava je ugotovila, da pri svojih strašnih zločinih ni sledil blazno in neprimerno svojim zločinskim strastem, marveč, da se je na zločine skrbno in previdno pripravil in da je prav tako tudi silno spretno prikrival vsem, ki so ga poznali, svojo bestialnost. O preračunljivosti strašnega zločince najboljše svedoči mlada delavka Katica Hrličeva, ki je po srečnem naključju ušla strašni usodi peterih vrstnic, ki so ravno tako, kakor ona, prišle v stik z Vidanovičem.

Katico, ki je bila tedaj brez posla, je Vidanovič nekega večera prestregel pred borzo dela ter jo vprašal, če išče službo. Ko mu je pritrdila, ji je pokazal svojo železniško legitimacijo ter ji jel pripovedovati, da ji lahko priskrbi dobro službo

pri šefu železniške postaje. Prigovarjal ji je, naj se takoj zgleda pri šefovi gospe, ki pa je že dalje časa v svojem vinogradu. Dekle mu je verjelo in se takoj napotilo z njim, ker ji je obljubil, da jo bo vodil v vinograd. Odvedel jo je na obrežje Nišave in se je dekletu kmalu začelo dozdevati, da to ni prava pot. Na samem se ji je približal z nemoralnimi zahtevami, k sreči pa so se tedaj slišali v bližini koraki in — to je preprečilo zločin. Dekle je zbežalo ne vedoč, da je rešeno strašne smrti.

Nesrečna mlada Prekmurka Agata Fileševa je bila zadnja Vidanovičeva žrtev in zanj tudi usodopolna. Zverinski zločinec je imel pri iskanju žrtev svoj poseben sistem. Prežal je na brezposelne dekletke in delavke ter jih zvalil s seboj pod pretežno kake službe. Vse prejšnje žrtve so ga najbrže tedaj, ko so šle v smrt, videle prvič, nesrečna Agata pa ga je poznala že od prej. V Higienškem zavodu, kjer je služila, je bil namreč neki sluga sorodnik Vidanovičeve žene in v njegovi družbi je Agata nekoč, ko so vedrili v neki kavarni, spoznala »čiko Bogdana«. Ko se je zločinec z Agato dogovoril glede usodopolnega sestanka, ni mislil na to, da bo izbrana žrtev prej še govorila o tem z ženo sluge Higienškega zavoda. Ko so Agato našli mrtvo, je policija seveda takoj pozvala vse ljudi, ki so jo poznali in govorili z njo

# KULTURNI PREGLED

## Šestdesetletnica prof. Emanela Rádlja

Jubilej češke filozofije

Danes, dne 21. decembra jubilitra češka filozofija. Emanuel Rádl, predsednik »Filozofske zveze«, urednik »České mládež« in profesor na Karlovi univerzi, doživlja šestdeseto leto.

Nekateri slovenski inteligenti pomnijo še izza predvojnih let mladega prirodoslovca, ki je prisenil javnost s filozofsko zasnovo, ki je katstrofno civilizacijo med seboj vno vno povzročil dualizem znanosti in vere, čigar začetki segajo v renesanco in ki se je zopet pojavil na tleh protestantizma. Z drugo strani je »Romantična véda« prinašala v sklopnem poglavju »Unum necessarium« manifest nove filozofije, obnavljajoče edinstvo znanosti in vere, dejavnosti in znanja, kakor sta ga oznanjvala Komenky ali Ma-

saryk (čigar ime takrat kajpek ni smelo biti navedeno). Ta manifest dosega višek v besedah: »Resnica je hkrati pravilna, moralna in pobožna; vsaka domnevna resnica, ki se ne čuti obvezano do vseh teh zahtev je obanem laž.«

Po vojni je nastopila tudi na Češkoslovaškem utrujenost. Nekateri filozofi so podlegli razpoložnosti, ki jo je pozneje najbolj izrazil Francoz J. Benda in so se borili za tako zvano svobodo češke filozofije, zahtevajoč, da bodi povsem teoretična, akademična, kabinetna. Da res ni postala takšna, za to gre hvala močni individualnosti prof. Rádlja. Ko je bil l. 1919. imenovan za rednega profesorja Karlove univerze, je smatral za svojo poglavitno nalogo, ojačiti in utrditi med dijaštvom in v javnosti Masarykovo avtoriteto. To nalogo je opravil bodisi naravnost s predavanji in brošurami (»T. G. Masaryk« 1918; »T. G. Masaryk, prvi prezident, 1919« »Masarykov vzor sodobnega junaka«, 1920) »O naši esdani filozofiji«, 1922; »T. G. Masaryk, 1922« »Za smisel naše zgodovine«, 1925), bodisi indirektno kot Masarykov teoretični in prvi filozofski nadaljevalec, tako da bibliografija njegovih spisov kaže obnem življenjske intar-se Češkoslovaške. Narodnostnemu problemu so po-

sveteni ti-le spisi: »Rassové theorie a narod« (Rasne teorije in narod), 1918, »Národ a stát« (Narod in država), 1928, ki je izvalil njegov večji spis »Válka Čechu s Němci« (Vojna Čehov z Nemci), 1928, ki je izvalil diskusije ter je izšel tudi v nemškem prevodu, naposled pa »Národnost jako vědecký problém« (Narodnost kot znanstveno vprašanje), 1929. V reškem u vprašanju, ki je bilo razvrtičeno od milijonov premikanj v konfesionalni strukturi mlade države in ki ga Rádl smatra za problem nabelne važnosti, sta posebej dne večji knjigi: »Náboženství a politika« (Vera in politika), 1921, in »Západ a východ« (Zapad in vzhod), 1925; slednja je bila spisana na poti okrog sveta. Dalje naslednje brošure: »Kaj sodim o spiritalizmu?« (1921), »La question religieuse en Tchécoslovaquie« (1922), »Moderna nraznoveria in tako zvane okultne znanosti« (1923), »Napredek v verstvi« (1924), in »Prščanstvo po svetovni vojni v tujini in v pri nas« (1925). »Naši verski ideali pred vojno in po vojni.« (1927). S težkočami socializma se bavi razprava »Socialna demokracija in komunizem« (1926), s pacifizizmom »Mir na Češkoslovaškem« (1923), z antično krizo »Moralnost v naši državi« (1926). »Proti tako zvanim socialnim indikacijam« (§ 117.) l. 1932. Demokracije se dotika »Demokracija in znanost« (1919), s pedagoškimi rečmi se bavi »Revizija naprednjaških idelov v narodni šoli« (1928).

Tej ne doerla popolni seriji znanstvenih in polničnih spisov pristavimo še to, da se prof. Rádl, znan kot govornik, esnikar in debater, udeležuje tudi organizacijskega dela na

političnem poprišču v »Realističnem klubu«, znanstveno - organizatorično v »Masarykovem slovníku naučném«, v verskem življenju kot predsednik YMCA, ameriškega krščanskega vzgojnega in sportnega društva, ki je po njegovi zaslugi imelo velik vpliv na dijaštvo (Akademika YMCA), saj je dijaštvo videlo v njem po mnogih priznanega voditelja. Kaj čuda torej, če se H. Driesch, ko je bil iz ust nekakega češkega dijača slišal o tej dejavnosti, ni mogel vzdržati, da ne bi pripomnil in vprašal: »So ein Mann sollte bei der Wissenschaft bleiben; warum treibt er die Politik?« (Tak mož naj bi ostal pri znanosti, čemu ucajanja politiko?). Besede, čijih daljnosežnost je očitna šele v luči zadnjih dogodkov v Nemčiji! — Tudi češkim opazovalcem se je zdelo, da se Rádl pogreza v žurnalizem; teh dvomljivost ni prepričala niti opozoritev na njegov teoretični spis »Moderna véda« (1926). Šel je obsežne »Dějiny filozofie« (Zgodovina filozofije), ki so bili letos končane in ki utezejno imeli po vsej verjetnosti tudi v tujini zaradi izviračnosti svojih misli podobnih uspeh kakor »Dějiny biologických teorií«, ki so preložene v angleščino in španščino, šele se so pridobile prof. Rádlu, kakor vse kaže, tudi v širši javnosti reputacijo vodilne glave v češki filozofski občini. Ta knjiga aktualizira, z vzklikom »d-bout les morts« kliče na pomoč v našem boju vse filozofe vseh čugov Rádlja. »Zgodovina filozofije brani tzo, da bodi filozofija program za prščno svetla, potemtaksm nas ne more presenetiti, da je skoraj ob istem času z »Zgodovino izšlo pomenljivo razmišljanje o ženskem giba-

nje« (»Cinc«, 1933), potem »O čitanju pesniških del« (»Křšćanská revíje«, ki jo je Rádl izdal s svojimi sodelavci l. 1927) in »O nemški revoluciji« (1933, pri Laichterju). V slednjem spisu čitamo na str. 70 tole kritiko vedenja nemških objektivnih znanstvenikov po vojni: »Imeli so vso prostoto, imeli so na razpolago vsa znanje vsega sveta, uživali so tudi njegovo spoštovanje... Kaj so storili za civilizacijo, za vlado demokracije, za politično izobrazbo nemškega ljudstva? Zapri so se v svoje delavnice in tam risali svoje kroge! V svoji vzvišenosti so gledali prizirljivo na mit popularizajočih pisateljev, kakor so bili O. Spengler, H. Keryse-ling, H. S. Chamberlain... Niso razumeli, da ne bo njihove vprašal po njihovi akademski sciologiji in filozofiji, ki je v nji vse močeno, samo ne tega, kar utezejno ljudje potrebuje, niso razumeli, da bi bila njih dolžnost, zatirati s poljudnimi spisi pasminsko teorijo in do mači fatalizem nerazumevanja civilizacije, ter da bi bili morali dvignati nemško ljudstvo na svetovno višino...«

Prijatelj Češkoslovaške se nogačo s strahom vrašujejo, kaj bo s to državo, ko ne bo več imela svojega Masaryka. Nič hudeza ji ne more biti, če bo imela tovolni »zobraženečev, ki bodo s svojimi sposobnostmi služili potrebam ljudstva tako, kakor jim je pokazal Masaryk in kajpak tisti, če bo javnost sprejela njih pravno avtoriteto tako voljno, kakor je priznala Masarykovo.

Jubilej prof. Rádlja kaže, da v tej deželi še vedno živi tip duhovnega voditelja.

Dr. M. Plecháč.

# HREPENENJE

## Domače vesti

Češki gasilski list o Jugoslaviji. Glasilo češkoslovaških gasilcev »Hasičské rozhlady« je posvetilo 23. zvezek Jugoslaviji. Številka je okusno opremljena. Na uvodnem mestu prinaša sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra, nato pa topla članek o Jugoslaviji in o vzajemnosti med slovenskim severom in jugom. V daljšem, primerno komentiranem članku prinašajo »Hasičské rozhlady« besedilo zakona o organizaciji gasilstva v Jugoslaviji. O vodstvu gasilcev po novem zakonu poučuje češke gasilce naslednji članek, ki je opremljen s slikami ministra dr. Hanžeka, prvega podstaroste Josipa Turka in drugih. Številko zaključujeta članek »Zgodovina Jugoslavije« in poročilo o motorizaciji jugoslovskega gasilstva. S tem zvezkom svojega glasila so češkoslovaški gasilci lepo počastili 15letnico obstoja Jugoslavije in priznali pomembno delo jugoslovske vlade za organizacijo in napredek gasilstva.

možna spomenika, s katerima bo vedno združeno njegovo ime: v Rajhenburgu je v letu 1914. kot ondodni župnik zgradil lursko baziliko z modernim župniščem in dvema kaplanijama. Ko je po popolni izčrpanosti l. 1919. zopet okrevaj, je odšel za župnika v Slovensko Bistrico, kjer je iz starega minoritskega samostana in št. gerjeve hiše ustvaril provincijalno hišo šolskih sester in sirotišnico. Tu med sirotami je tudi preživel svoja zadnja leta. Po rodu je bil iz Podrsede, kjer je ugledal luč sveta 15. marca 1863. v mašnika pa je bil posvečen 11. julija 1889. Za kaplana je služil v Pišecah, v Sv. Križu pri Rogoški Slatini, v Rogatcu, kot korni vikar v Mariboru pa je bil imenovan za župnika v Rajhenburgu in je od tod prišel v Slovensko Bistrico. Bil je vzor žive pobožnosti fanatičen bojevnik za katoličanstvo, mož neprestanega snovanja. Za vekomaj umirjen bo danes ob 10. legel k počitku na slovenjebistriškem mestnem pokopališču. Blag mu bodi spomin!

**Veleopereta iz gledališkega življenja**

**HUZARJI PLEŠEJO**

Smeh, petje in šale v Zvočnem kinu Ideal

Predstave ob 4., 7. in 9. 1/2

**Službeni list dravske banovine objavlja:** Zakon o dopolnitvi konvenciji o ureditvi trgovskih terjatev s pobotom med Jugoslavijo in Belgijo-luksemburško gospodarsko unijo; pravilnik o opravljanju izpita za kinooperaterje; proračun centralnega fonda za zdravstveno zaščito dijakov; izpembe in dopolnitve v pravilniku za tisk in prodajo knjig, obrazcev po novih sodnih postopkih ter naredbo o dovolitvi kolesarjenja in vožnje s ročnimi vozički.

**LILIAN HARWEY**

v razkošni opereti

**Čaričina podveza**

**ZVOČNI KINO DVOR**

Telefon 27-30

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

**Hvalevredno socialno delo v šolah.** V Zagrebu so Zdrženje za individualno vzgojo mladine, Društvo za varstvo deklet ter zagrebska sekcija Jugoslovskega profsorskega društva začeli hvalevredno akcijo socialnega uveljavljanja v šolah. Geslo te akcije je »mladina za mladino«, njen namen pa je v tem, naj se šolska mladina konkretno in neposredno udeležuje v podpiranju revnih vrstnikov. Najprej je bilo uvedeno, da bodo posamezni razredi ljudskih, srednjih in strokovnih šol »bo-trovali« kakemu revnemu vrstniku. Vsak razred bo iz svoje srede izbral upravitelja in dva odbornika, ki se bodo brigali za varovanje dotičnega razreda ter zbirali zanj prispevke med šolski, da bo oskrbljen s vsem, kar potrebuje. Ti odborniki ali »botri« iz vseh razredov se bodo večkrat sestajali in posvetovali o akciji v pomoč svojih revnih tovarišev. Akcijo bodo nadzorovali profesorji, ki so tudi že izvolili v to svrhu svoj odbor.

**Smrt ugledega duhovnika.** V Slovenski Bistrici je umrl častni kanonik g. Jožef Cerjak. Dosegel je 70 let. Prav trdna zdravja pravega za prav ni bil nikoli, zato je bila tem bolj vredna občudovanja njegova energija, s katero je hotel vedno ustvarjati in si je tudi postavil dva resna cilja:

**Da!** pri trditi J. MAČEK na Aleksandrovi cesti 12 kupite najbolj ugodno možka in dečja oblačila.

Predavanje prof. Ljube Babića. V torek zvečer je v prostorih ministralskega inštituta na univerzi predaval hrvaški slikar prof. Ljuba Babić o sodobni hrvaški umetnosti. Predavanje je bilo izborno obiskano. Prof. Babić je predaval v slovenskem jeziku, kar je napravilo najboljši vtisk. Njegova izjava se bila globoko zasnovana in podana v odlični formi. Otisal je stremeljenja hrvaških upodabljalnih umetnikov od Vjekoslava Karasa do najnovejših pojavov. Posebej se je pomudil pri Josipu Račiću in prešel nato k umetnikom, ki delujejo tesno v naših dneh. Predavateljeve karakteristike posameznikov in stvari so zadela v živo, njegovi ideološki pogledi so pričali o temeljiti teoretični podlagi tega slikarja. Žigar delo je pravkar razstavljeno v Jakopičevem paviljonu. Predavanje prof. Babića je bilo sprejeto zelo simpatično in bi samo želeli, da bi bilo v celoti natisnjeno. Po svoji kvaliteti sodi v revijo.

Mirko Polič kot dirigent na koncertu »Stankovič« v Beogradu. Kakor smo že za beležili, je bil ravnatelj ljubljanske opere g. Mirko Polič povabljen v Beograd, da dirigira simfonični koncert orkestra »Stankovič«. Koncert je imel krasen uspeh. V »Vremenu« piše Kosta Manojlovič med drugim: »Osebnost g. Mirka Poliča ni Beogradu neznan. Leta dni je bil tainik in dirigent beograjske opere, vendar so bile njegove dirigentske sposobnosti le malo izkoriščane. To moramo obžalovati, toda — je d-jevo. Neposredno po Beogradu je šel g. Polič v Nemaško opero v Ljubljano in pod njegov vodstvom je ta opera izvajala tudi najvišje sodbe. In ko smo 17. t. m. gledali

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**Najprikladnejše darilo za Božič in Novo leto**

**velosa**

tablete za kopanje iz smrekovih iglic v posebno okusnem zavojčku, a po dosedanjih neizpremenjenih cenah.

Škatlica s 6 tabletami Din 20.—  
Škatlica s 12 tabletami Din 38.—

Dobivajo se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

**KAVA MOTOH**

svaže pražena! KRASNE BOŽIČNE DOZE!

Ljubljana, Vodnikov trg 5. 13293

nik v Mariboru 500 Din, Miškovci Mirko, v. d. upravnika carinarne v Ljubljani 100 Din, uprava policije v Ljubljani 1247 Din, državna meščanska šola v Dol. Lendavi 60 Din, banovinska mlekarška šola v Škof. j. Lokl 50 Din, Narodni muzej v Ljubljani 200 Din, Pošta Trebnje 40 Din, I. dek. državna osnovna šola v Ljubljani (Sv. J. Kob) 300 Din, državna narodna šola v St. Vidu pri Brdu 30 Din, dekanat juridične fakultete v Ljubljani 250 Din in osebje hi-gienskimi ustanov 876 Din. — Iskrena hvala!

• Snehni metež v Bosni trajajo že ne prestanto teden dni in je zaradi njih v vr-baski banovini zaostal do maelaga ves pro-met. Snehni neprestano noč in dan, tempe-ratura je bila že nekajkrat 19 stopinj pod ničlo. Ker je popolnoma zasnežena avto-mobilska cesta Banjaluka-Jajce, je pretr-gana tudi zveza s Sarajevom in ni iz ve-like pokrajine sploh nobenih vestí. Ustav-ljen je tudi promet proti Kotor-Varoši in Maslovorom. Povprečno je sneg visok tri metre, snežni zameti pa dosega tudi do 8 do 10 m.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**1+1=2**

**ni vse za vsacega! — a za vsakogar nekaj**

nudi v najbogatejši izbiri

**Drogerija Gregorič**

Ljubljana, Prešernova 5.

**HABO milu**

za britje so znižane cene.

— Filmski spored. V soboto ob 14.15. bo v kinu Matici premiera filma »Zaklad gorac«, ki ga je pridobila ZKD, da zopet enkrat v polni meri ustreže ljubitelcem prirode in zlasti še naskakovalcem naše-ga goratega sveta. Delo je posneto po pravilici iz Dolomiti »Das blaue Licht«, glavni vlogi pa igraata priljubljena Leni Riefenstahl in Mathias Wiemann. Re-prise bodo ob prazniških dnevno ob 11. Ce-ne so običajne ZKD. — V filmu »Suzane Lenox«, vzbujata splošno simpatijo oba glavna, slavna akterja Greta Garbo in Clark Gable. Njuni stvaritvi sta zares tako močni, da zadivita vsakogar. — Za božične praznike pa se nam obeta prva filmska subertiada »Hrepenenje«. Za uspeh jamčita še sami igralci Marta Eggerthova in Luiza Ullrichova, v ostalem pa še nikoli ni bilo za kak film angažir-anih toliko prvovrstnih umetnikov. Režija Willyja Forsta je na umetniški višini. In glasba? Užitek, kakor ga nudi je maloka-tero filmsko delo.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**1+1=2**

Številke so zanesljive, besede pa zvod-ljive! Analiza na podlagi številk neizpod-bitno priča, da ROGAŠKA ZDRAVILNA SLATINA nadkriljuje po vsebini zdra-vilnih soli vse znane vrelece, tudi Karlove vane in Marianske lazne. Radi tega ima ROGAŠKA SLATINA tudi večjo zdravi-lno moč kakor pa druge mineralne vode.

Skladišče Rogoške slatine v Ljubljani, Gosposvetska 13 (kolizej). 266

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**ESENCE**

za napravo likerjev 24 vrst in ru-ma, holandskega izvora, priporoča

**DROGERIJA KANC**

v nebotičniku in Židovski ulici.

**DAMSKI PLAŠČI**

so za 20% cenejši le pri

**TOMŠIČ, Sv. Petra c. 38.**

**FOTOAMATERJI!**

Za vsak pri nas kupljen film ali ducent plošč dobite

1 povečano sliko 13x18 gratis

pri FOTO TOURIST LOJZE SMUC, Miklošičeva 6, nasproti hotela Union. 355

**Družabni večer Ilirije danes**

ob 20. uri v dvorani hotela Mikliča.

Ples do 2. ure — Pester program.

**SMUČARJI!**

Uporabljajte

**dr. Kmetovo mazilo**

IN OLJE ZA SONČENJE. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah po 10 Din.

**DO PETKA**

zvečer oddane obleke v kemično čiščenje, barvanje, pranje in svetlo-likanje perila izgotovi sigurno do »BOŽICA« 13205

**tovarna JOS. REICH**

**Smučarji!**

Najboljše, od smučarskih mojstrov priznane, nepremičljive, specialno izdelane smučarske čevlje pod znamko »BRANA« izdelujeta

**BRATA NAGLIČ, ŽIRI**

Zahtevajte cenik! Cene solidne!

Naše čevlje dobite tudi v trgovini trvdke A. GOREC, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 1.



# Iz življenja in sveta

## Tekmovanje s smrtjo

### Dogodivščine polarnega raziskovalca

Na univerzi v Berlinu predava ta čas o glasbi primitivnih narodov znani norveški polarni raziskovalec, etnograf in avtor mnogih knjig prof. Kristijan Leden. Ta mož je na svojih dolgih potovanjih doživel mnogo zanimivega in tudi nevarnega. Že z 20 letom se je udeležil mednarodne ekspedicije, pri čemer je prvič videl Groenland in Arktiko. V celoti je bil 15 krat na Groenlandu, 2 krat v Keewatinu, a v Hudsonovem zalivu je 2 krat doživel brodomol.

Prvič je doživel ladijsko nesrečo v oktobru 1913. južno od otoka Chesterfielda, ko je hotel v 20 tonskem čolnu obiskati najsevernejše, skoraj neznanne eskimske rodo. Bil je edini Evropec na krovu in eskimska posadka s čolnom, ki je bil za njene razmere ogromen, ni znala bovega kabo spretno ravnati. Tako se je zgodilo, da je ladja ob izbruhu nenadnega snežnega viharja hipoma nasedla na podmorsko pečino. Ganiči se ni mogla nikamor in ogromni valovi so šli čez njo ter pretili, da jo vsak hip raztreščijo. Kopnega ni bilo nikjer videti. V tej stiski so se odločili za skrajno žrtve: ves proviant, ki so ga vzeli s seboj, je zletel preko krova. Ladja se je osvobodila, toda na nadaljevanje ekspedicije ni bilo več misliti. Kmalu potem je tudi drugič nasedla, sedaj pa za vselej.

Na srečo je bila ledena mrzla voda tu tako plitva, da so jo prebrdli do daljnjega obrežja.

Se nevarnejši je bil položaj mogoče leta 1919, ko je Leden napravil ekspedicijo z lepo, popolnoma novo ladjo, ki so mu jo bili pripravili nekateri finančniki pod pogojem, da jim pripelje tudi dragocenih kož. Iz majhnega pristanišča v Hudsonovem zalivu je odplula proti Melvilskemu polotoku, da bi tam pri Eskimih nakupili večji tovor kož. Kapitan je bil precej malomaren, ladja je zadela ob čer in se začela potapljati. Brezlični klici na pomoč so ostali brez uspeha, v zadnjem trenutku je stopila zato posadka v rešilni čoln. Sedaj se je začela prava tekma s smrtjo proti 160 km oddaljenemu pristanu družbe za trgovino s kožami. Šlo je za to, da ujamejo zadnji parnik, ki bi moral v teh dneh od tu z vsemi ljudmi odpluti v Evropo. Če bi ga ne ujeli, bi morala ledena ekspedicija prezimiti v teh krajih in to je ob nedostajanju provianta pomenilo gotovo smrt za 13 oseb. Strah pred to smrtjo je dal tem možem nadčloveške moči, v dveh dneh neprestanega veslanja so opravili 160 kilometrov in so dosegli parnik baš v hipu, ko se je pripravljala, da odpluje.

## Higiena pozimi

### Prednosti in škodljivosti suhega ozračja v zimskem času

Ljudje imajo nagonski strah pred vlažnim mrazom in to je upravičeno, kajti vlažni mraz odteguje telesu preveč toplote, ki je potrebna telesu, da se ohrani krepko, in ga zato napravi manj odpornega proti boleznim.

Suho ozračje, tudi če je mrzlo, je neprimerno bolj zdravo, samo da se človek zadostno zavaruje proti mrazu. Seveda pa ima vlažno pozimi nasproti suhi svojo prednost, ki je ni zametavati: V vlažnem vremenu namreč ne more nastajati cestni prah, ki je pozimi še nevarnejši nego po-

leti. Ta prah je namreč dosti manj droben in včasih traja ves dan ali več, da se ga naša dihalna, kjer vpliva zelo dražljivo, iznebijo. Ne samo veter, tudi kolesa vozil nam ga spravljajo v dihalna in stvar je tem težja, ker se pozimi ceste seveda ne dajo škropiti. Edini način, da bi se ga iznebili, bi bil v tem, da bi uvedli vsaj za takšne čase škropljenje z olji, ki prah vežejo in ki so se zelo dobro obnesla. V korist ljudskega zdravja bi bilo zahtevati, da bi ljudje na cestah ne bili izpostavljeni posebno škodljivemu zimskemu prahu.

Razne nevarnosti za zdravje prinaša tudi kurjava. Najboljša bi bila prav za prav centralna kurjava, pri kateri bi bilo paziti samo na to, da daje enakomerno in od vremenskih prilik neodvisno temperaturo. Vsekako ne sme kurjava kvariti zraku v sobah, kjer prebivamo in spimo. Na kurilne naprave lega često prah in tu zgoreva. Vdihavanje teh zgorelih produktov povzroča potem dražljaje v sluznicah, ki jih po krivici pripisujemo suhemu ozračju. Ker pri centralni kurjavi ne nastajajo tako visoke temperature, da bi prah zgoreval, je tudi v tem pogledu najboljša.

### Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

## Smrt Charcotovega učenca

V Parizu je preminul prof. zdravilstva dr. med. Paul Richer, član Zdravniške akademije, rojen l. 1849. Bil je učenec slavitega Charcota in se je proslavil posebno z deli o plastični anatomiji.



### Podpirajte domačo trikotajno industrijo!



kliče hči angleškega ministrskega predsednika Mac Donalda. Njen kilo velja v polni meri tudi za naše kraje in naše proizvode

## Nemško oboroževanje

Londonske »Times« obravnavajo v nizu člankov tajno oboroževanje Nemčije in pišejo med drugim:

Reorganizacija nemške vojske je v polnem teku. »Truppenamt« ni nič drugega kakor generalni štab v prikriti izdaji. Vojna akademija je obnovljena. Vsaka divizija pehote razpolaga z 234 strojnimi, do čim jih je imela pred vojno 163. Reichswehr ima 165.000 mož Schutzpolizei 100 tisoč, od katerih jih preide v slučaju vojne 80.000 avtomatično med aktivno vojsko. S. A. in S. S. štejeta po francoskih cenitvah približno milijon mož. Ti dve formaciji sta vojaško izvežbani. Poleg tega ima Nemčija še tako zvane prostovoljne delavske oddelke, ki niso v bistvu nič drugega nego prikrita vojaška rezerva.

Po francoskih cenitvah razpolaga Nemčija danes z 1 milijonom 345.000 mož. Industrijalna Nemčija se razvija skladno z vojaško Nemčijo. Akcije Berlinsko-karlsruheške industrije, Bavarskih strojnih tovarn, I. G. Farben itd. stalno naraščajo. Letalstvo se razvija, državni proračun je temu primerno prirojen.

## Miss Pariz 1934



V nasprotju z nekaterimi evropskimi državami, ki so odpravile in prepovedale lepote konkurence, se Francija zvesto drži te tradicije, ki se je vkoreninila po svetu v zadnjem desetletju. Za lepoto kraljice 1934 je bila v Parizu izvoljena gđ. Elizabeta Arga.

## Madžarska odklanja lepote kraljice

Po poročilih iz Budimpešte je pričakovati, da bo madžarska vlada v najkrajšem času prepovedala izbero tako zvanih lepotnih kraljic. Neko zadevno društvo, ki si prisvaja protektorat nad družabnostjo, je že napravilo potrebno vlogo in jo predložilo vladi, ki jo bo nedvomno resila v smislu predloga, ker je član društva tudi sam ministrski predsednik Gömbös. Vlada bo baje podprla prepoved izbire kraljice lepote z utemeljitvijo, da pomenja to početje povzdigovanje telesnega kulta nad mero dostojnosti.

## ČE BEREŠ TO, IZVEŠ...

da so v Karlovih Varih otvorili krematorij, ki je veljal 1.600.000 Kč;  
da je umrl v Tibetu dalaj lama, papež Tibeta, star 60 let;  
da je bil vodja katalonskih avtonomistov, polkovnik Macia, te dni operiran na slepiču in da se zdravnik bojuje za njegovo življenje, ker je bolnik star 74 let;  
da bo francoski letalski minister Pierre Cot pozdravil v Alžiru letalsko eskadro generala Vuillemina, ki pravkar zaključuje svoj polet po Afriki;  
da so napadli volkovi v departementu Haute Marne naselja, česar še ne pomenijo ondotni prebivalci;  
da je povozil neki motociklist v Londonu 84letnega sira Henryja Dickensa, ki je pridržen osebnemu tajništvu londonskega župana, ter ga hudo poškodoval;  
da je postal otok Mitilene žrtev viharja s točo, ki je silno opustošil njegovo ozemlje, razbil nad milijon opek na strehah in poškodoval 35 hiš, tako da ni več mogoče v njih prebivati;  
da pripravlja polet čez Atlantik črnc Hubert Julijan Fauntleroy, ki bo skušal s svojim letalom doseči Abesinijo;  
da ima Anglija po najnovejših statističnih podatkih 2000 slepcev iz svetovne vojne.

# Pravkar je izšla božična številka ilustr. tedenske revije „ŽIVLJENJE IN SVET“

Z NASLEDNJO VSEBINO:

Slika na ovitku:

Raffael: *Madonna de Casa Colonna*

Naslovná slika:

Elo Justin: *V zimski noči*

Od otroka do doraslega človeka

Vojteh Lindtner:

Prokletije (Torišče botaničnih ekspedicij — s slikami)

J. K. Strakaty:

Jan Vaclav Lego (s sliko)

Častilci vruga

Tehnični obzornik

(Elektrika v vrtnarstvu — s slikami. Električne ure — s sliko)

Božične slike

Georges Lenôtre-A. D.:

Božične legende (s sliko)

Kruvno vladanje cesarja Kaligule

(s sliko)

Frank Buck:

Doživljaji v džungli

Običaji in navade v božičnem času

Človek in dom

(Umetnine v naše domove! — Omara in pisalna miza — s slikami)

Za misleče glave

Marijana Željznova-Kokalj:

Iz „Miniatur“

(Sveta noč.)

Šah

Civilizacija, ki ubija?

Poleg tega prinaša zvezek še naslednje zanimivosti: Gemterovi škornji — K 400 letnici osvojitve Peruja (slika) — »Počel angelle« (slika) — Svetloba naše zemlje — Hladnejša leta prihajajo — Francoščina na švedskem — Vrata v božični paradiz (slika) — Fotoamater

Posamezne številke po 2 Din

## Mravlje pred mikrofonom

Norveški učenjak prof. Larson je že dolgo časa sklepal iz raznih okoliščin, da se morajo mnoge žuželke, kakor mravlje, koblice in črčki sporazumevati med seboj z glasovi. Meni celo, da morejo na sličen način občeovati med seboj skoraj vse živalske vrste, ki so opremljene s sluhovnimi funkcijami.

Pred kratkim mu je uspel lep dokaz. Zgradil je mikrofoni, ki je neprimerno bolj občutljiv nego dosedanji mikrofoni ter ga je postavil na neko mravljisko. Ves značaj zvokov, ki jih je tako slišal silovito ojačane, kaže, da gre za zvok, ki rabijo občeovanju. Že dalj časa je znano, da dajejo mravlje tudi svarilne šumne signale, ki nastajajo tako, da drgnejo svoje okončine ob trup.

## Potiorekov pogreb

V Celovcu so 19. t. m. pokopali feldcajgmajstra Potioreka, enega izmed glavnih avstrijskih inspiratorjev vojne proti Srbiji. Kakor je živel Potiorek zadnja leta samotarsko življenje, tako je bil tudi njegov pogreb skromen. Samo dva vojaška predstavnika sta položila na Potiorekov grob venec, drugače je avstrijska vlada ostala daleč poslednji pot nekdanjega močnika v Bosni in Hercegovini.

## Eksplozija zaradi mraza

Iz Bukarešte poročajo: V bližini Predeala je te dni eksplodirala neka železniška čuvajnica. Preiskava je ugotovila, da je povzročila katastrofo podzemski cev petrolejske družbe Astra romana, ki se je zaradi mraza pokvarila. Plini ki so uhajali iz cevi zaradi razpokline, so se v čuvajnici tako pomešali med sabo, da so eksplodirali, ko je hotela čuvajnica družina zakuriti v peči. Eksplozija je bila tako silna, da je razneslo stene hišice daleč narazen. Čuvaj je bil pri tem ubit, njegove družinske člane pa so morali zaradi hudih ran nemudoma prepeljati v bolnišnico.

## ANEKDOTA

Ko se je znameniti Renan pripravil na učno potovanje v Sirijo, mu je neki prijatelj svetoval, naj bi vzel puško s seboj.

»Puško?« je vprašal Renan začudeno. »Čemu puško?«  
»Zato, ker tam kar mrgoči tatovi in razbojnikov.«  
»Tako?« je dejal učenjak nedolžno. »No, puške pa res ne vzamem s sabo. Saj bi mi jo itak pobrali.«

»Francozi so vljudnejši od Angležev. — To ni res!« — »Pač. Stvar pa je ta, da Angleži svoje vljudnosti ne priznavajo.« — »Nu, vidiš, to je ravno dokaz, da so oni vljudnejši.«

## VSAK DAN ENA



NOV AVTOMAT

Avtomat, ki šlini poštne znamke

## A. Christl: SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roman

Nagonsko je začutil, kako se je v hčeri nekaj izpremenilo. Njeno obličje je dobilo prežeč izraz. Spustila se je v velik naslanjač.

»Kaj neki, papa?«  
»Davi sem govoril s tvojim možem.«  
»Z Derekom si govoril?«  
»Da. Kvasil mi je vse mogoče in predrzen je bil kakor zmerom. Ko je odhajal, je rekel nekaj, česar nisem dobro razumel. Svetoval mi je, naj se prepričam, ali sva midva, ti in jaz, drug proti drugemu popolnoma odkritosrčna. Kaj je mislil s tem?«  
»Kako naj vem, papa?«  
»Mislim, da vendarle veš. Rekel je še nekaj drugega — da se ne meni za tvoje prijatelje. Kaj naj to pomeni?«  
»Ne vem.«  
Van Aldin je sedel. Tista srdita črta se je spet pokazala okoli njegovih ust.

»Poglej, Ruth. Ne mika me, da bi se dal temu človeku zvabiti v past. Gotovo kani kako hudobijo. Možnost, da mu zavežem jezik, če bi tako naneslo, seveda imam, a rad bi vedel, ali so taki prisilni ukrepi potrebni. Kaj ali koga je imel na misli, ko je govoril o tvojih prijateljih?«

Gospa Ketteringova je skomignila z rameni.  
»Moj Bog, prijateljev in znancev imam res mnogo.« je dejala z negotovim glasom. »Ne vem, kam je meril.«  
»Pač, veš!«  
Govoril je, kakor da bi imel pred seboj nasprotnika v kakih poslovnih zadevah.

»Naj ti zadam vprašanje še jasneje. Kdo je tisti?«  
»Kateri tisti?«  
»Tisti! To je hotel reči. Nekdo, ki je tvoj bližnji, morda prebližnji prijatelj. Ne boj se, Ruth, saj vem, da ni nič, ali pred sodiščem morava biti pripravljena na vse. Ti zavijalci paragrafov so zmožni napraviti iz muhe slona. Vedeti hočem, kdo je in kako daleč gre tvoje prijateljstvo do njega.«

Ruth ni odgovorila. Njene roke so se krčevito zapletale druga v drugo.  
»Svojega starega očeta se nikar ne boj, dragica.« je z mehkejšim glasom nadaljeval van Aldin. »Ah sem bil takrat v Parizu prestrog s teboj? — O, že vem! Nenaadna misel ga je izpreletela.«  
»Zdaj vem, kdo je bil,« je zamrmral. »Njegov obraz se mi je zdel tako znan.«

»O kom govoriš, papa? Ne razumem te.«  
»Milijonar je stopil k njej in jo prijel za zapestje.«  
»Povej mi resnico, Ruth. Ali si se potlej še shajala s tem človekom?«  
»S kakšnim človekom?«  
»Saj veš, koga mislim.«  
»Menda ne — obotavljala se je — menda ne grofa de la Roche?«  
»Lep grof je to! Takrat sem ti vendar pojasnil, da je ta človek čisto navaden slepar. Veliko predalec si se spetljala z njim pred desetimi leti. Nu, hvala Bogu, posrečilo se mi je, da sem te mu iztrgal iz krempljev.«

»Da, posrečilo se ti je,« je grenko rekla Ruth. »In potem sem dobila Dereka Ketteringa.«  
»Iz svoje volje,« je rezko odvrnil milijonar.  
»Skomignila je z rameni.«  
»In zdaj se torej spet shajaš z njim,« je počasi nadaljeval van Aldin, »vzlic vsemu, kar sem ti povedal. Danes je bil pri tebi. Zunaj sem ga srečal.«

Ruth Ketteringova se je bila obrzdale.

»Nekaj ti rečem, papa: tvoje mnenje o Armandu — o grofu de la Roche, sem hotela reči — je krivično. Da, vem, v svojih mladih letih je uganjal neumnosti. Sam mi je pripovedoval; ali — rad me je imel. To, da si nau takrat v Parizu ločil, bi mu bilo skoraj strlo srce. In zdaj —«

Ogorčen vzkril iz očetovih ust jo je prekinil.  
»Torej si mu šla spet na limanice? Ti, moja hči! Bog nebeški! Da morejo biti ženske take preklete avlje!«

## 6. P O G L A V J E

Mirelle

Derek Kettering je bil s takšno naglico planil iz van Aldinovega stanovanja, da se je zaletel v damo, ki je šla pravkar po hodniku. Poprosil jo je za zamero, in dama se mu je prijazno nasmehnila in pokimala. Dvojica lepih, sivih oči mu je ostala v spominu.

Naj je bil ostal navzven še tako miren, razgovor s tantom mu je šel vendar do živega. Obedoval je sam in se nato odpravil v razkošno opravljeno stanovanje plesalke Mirelle. Zala francoska spletična ga je smehljaje se pozdravila.

»Stopite noter, monsieur. Madame samo nekoliko počiva.«

Odvedla ga je v sobo z vzhodno opremo, ki jo je tako dobro poznal. Mirelle je ležala na divanu, na pol skrita pod neverjetnim številom blazin v raznih jantarastih odtenkih, ki so se ujemali z njeno rumenkasto poltjo. Plesalka je bila prelestne postave in če je bil njen obraz pod svojo rumeno krinko morda nekoliko presuh, je imel vendar čuden, poseben mik. Njene pomarančaste ustnice so se vabljivo nasmehnilo Dereku Ketteringu.

Poljubil jo je in se vrgel v naslanjač.  
»Najbrže si šele vstala, dragica?«  
»Pomarančasta usta so se razširila v smehljaj.«

# Odpri smo novo prodajalno

v Ljubljani VII — **Meta** ŠIŠKA — pri stari cerkvi

## Sport

Službene objave GZSP  
(Seja z dne 16. decembra.)

Vsem klubom sporočamo, da bo priredil savez od 6. do 18. januarja tečaj za savezne smučarske učitelje na Krvavcu pod vodstvom saveznih učiteljev Ivana Tavčarja in Hinka Šircija. Udeleženci morajo biti 6. januarja v Ljubljani, kjer se bo vršila preizkušnja njihove sposobnosti, 7. je skusen odhod na Krvavec, a 8. pričetek tečaja. V tečaj bodo sprejeti le oni kandidati, ki obvladajo v splošnem ono, kar zahteva savezni prevrnik za učitelje, dočim bo delo v tečaju posvečeno podrobni razlagi, pedagoški strani in pa seveda tudi izpopolnitvi v smučanju. Koncem tečaja se bodo vršili izpiti. Prijave sprejema savez potom poudarja najkasneje do 1. januarja. Na Krvavcu znaša dnevna oskrba s prenočitvami 30 Din.

Za trening v skokih je savez angažiral Norvežana Bjørna Jahra. Prvi tečaj se bo vršil o Božiču v Planici na mali skakalnici, drugi pa od 1. do 8. januarja v Bohinju. Klubi naj po možnosti pošljejo svoje skakalce v eni ali pa drugi tečaj. Klubi, ki želijo imeti tečaj z Jahrom, naj to takoj sporočijo poudarja za navedbo časa in z navedbo zanesljivega števila udeležencev. Vsak tečaj bo trajal šest dni. Prireditelj tečaja nosi stroške za prehrano, stanovanje in vlak od Ljubljane do kraja tečaja. Savez nas obvešča, ako bo prispel pravčasno še tretji trener Erich Marx, tedaj bo ta vodil trening naše vrste o Božiču in do 6. januarja na Jesenicah. Marx bo treniral tek in vztrajnostno tekmovalce. Klubi naj se tudi glede tega trenerja obrnejo na poudarja pravčasno.

Z ozirom na dobro obetajočo sezono opozarjamo vse klube, da prireditelj več tekem propagandnega značaja. Prirejajo naj se skupni izleti, in to v kraje, kjer bi se se mogel ustanoviti smučarski klub. Dalje naj se prireditelj tečaj za deco in mladino. Želimo, da nam klubi tudi o svojem propagandnem delu kaj poročajo. Ravno v letošnji zimi more imeti propaganda prav poseben uspeh. Vsi oni klubi, ki so že ustanovili mladinske odseke, naj takoj sporočijo poudarja. Ako želijo imeti predavatelje za svoje mladinske odseke, naj se obrnejo na centralni mladinski odsek GZSP in naj navedejo čas, kdaj naj pošljejo predavatelja.

K tekmam se določijo tle sodniki in službujoči odborniki: 24. t. m. ob 15. medklubska skakalna tekma v Lescah, priredi SK Lesce, sodnika Ulčar Matko in Smolej Slavko, službujoči odborniki Novšak Alojz. — 1. januarja ob 15. medklubska skakalna tekma na Bledu, priredi SK Triglav, sodnika Božič Lojze in Ulčar Matko, službujoči odborniki Zgaga Franc. — 6. januarja ob 15. na Bledu medklubska skakalna tekma, priredi SK Triglav, sodnika Kramar Janko in Božič Lojze, službujoči odborniki: Korenin Drago.

Opozarjamo vse sodniške kandidate, ki imajo položiti še praktični izpit za sodnike v skokih, da se 6. januarja točno ob 15. javijo izpitni komisiji, in sicer na Bledu na skakalnici.

Vsem sportnim klubom in organizacijam. Za božično številko, ki izide v nedeljo zjutraj, se morajo vse objave za sportsko rubriko oddati v uredništvo najkasneje v soboto do 11. dopoldne. Pozneje dosepele objave bodo brezpogojno izostale.

Smučarski tečaj. Stalne smučarske tečaje prireja letos smučarski klub Ljubljana. Tečaji so brezplačni. Zbirališče vsakokrat ob 14.30 pred gostilno Čad. Ta teden vodi g. Kristan.

Smučarski klub Ljubljana. Danes ob 18. važen sestanek v klubovem lokalu za tekmovalce skupine II. Dogovor glede tečaja. Seja tehničnega odbora jutri ob 20. istotam.

Velezanimivo nagradno tekmovalanje »Alpskega dolgega teka« se bo vršilo 6. januarja od krasnega Smerekovca 1690 m po romantičnih gorskih grebenih do idilične zadnje postojanke na severni meji Črna 575 m. Omenjenega dne naj vzame vsaka dama ter vsak gospod, ki si želi ogledati divne gore in lepe smučarske terene, dilce na ramo in se pripelje do železniške postaje Prevalje. Za smučke bo brezplačni prevoz do vnožja Smerekovca. Preskrbljeno bo za dobro ceno hrano in prenočitve. Le potrebno je, da se javite pisмено s prijavnino 5 Din na g. Janka Kuharja, šol. upr. v Črni ali ustno pred startom v koči na Smerekovcu z 10 Din. Po končani tekmi bo razdelitev odlikovanih združena z veselimi koroškimi valenjem. Brezplačni prevoz gostov iz Pervall in obratno bo po možnosti 5. januarja do Črne in 7. januarja na Prevalje.

Table tennis turnir SK Ilirije. Jutri ob 20. priredi SK Ilirija klubsko prvenstvo v table tennisu. Turnir se bo vršil v beli dvorani hotela Union in ima na sporedu samo finalne partije. Nastopiti bodo v sinolu gospodov Žiža Nagv. Weissbacher, Dinovski in Geržinič, dalje v damskem singlu Dečmanova, Kočičeva, Ravnikarjeva ter obo Geržiničeve. Torej sama znana imena, ki obetajo, po svojih zadnjih uspehih doma in v inozemstvu soditi zelo zanimive borbe. Božični table tennis SK Reke. SK Reka priredi 25. t. m. svoj prvi veliki božični table tennis turnir v dvorani Sokolskega doma na Viču. Po daljšem presledku je ta

turnir prva večja table teniška prireditelj v Ljubljani. Ker stojimo tik pred državnim prvenstvom, bo obenem služil kot nekaj pregled naših najboljših tekmovalcev. Posebno zanimivo pa bo srečanje z Zagrebčani, ki predstavljajo s Somborčanom Heksnerjem najtrši oreh našim igračem. V damskem singlu pa bodo dominirale Ilirijanke, posebno državna prvakinja gđ. Dečmanova, ki je tudi letos v najboljši formi. Konec prijav za ta turnir bo 23. t. m. zvečer.

Vremensko poročilo JZSS in SPD od 20. decembra. — Bistrica, Boh. jezero: —14, oblačno, sneg, suh pršič, snega 30 cm na 70 cm podlage, smuka idealna. — Kranjska gora — Rateče — Planica: —15, jasno, mirno, sneg srez, 140 cm snega, sankališče uporabno, smuka idealna. Vršič in Tamar 350 cm pršiča. — Bled — Jezero: —13, jasno, smuka idealna. — Mojstrana: jasno, sneg suh, smuka prav dobra, skakalnica uporabna, izgledi za ture izborni. — Sodražica: 19. dec. —12, 110 cm snega na podlagi, drobno mede, sneg suh pršič, smuka dobra, izgledi za praznike prav dobri. — Rogaška Slatina: —8, oblačno, snega 25 cm, smuka zelo dobra. Boč pri Logarjevi koči: nad 50 cm snega, smuka idealna, sicer kot v Rog. Slatini. — Kočevje: 20. decembra. —12, snega 120 cm, smuka dobra. Pot iz Tržiča v Putehof izgažena.

### IZ ŽIVLJENJA NA DEŽELJ

#### Iz Škofje Loke

Šl.— Ob kolo ga je spravil. K delavcu Janezu Guzliju v Puštalu je prišel neznanec in mu obljubljal službo v Goricanah. Guzelj je v svoji lahkovernosti tuju verjel in mu še celo posodil kolo, ki je neznanec zanj prosil za trenutek. Ta trenutek se je seveda zavlekel, kajti neznanec se je odpeljal in o kolesu ni ne duha ne sluha.

#### Iz Trbovelj

t.— Naročila prihajajo. Zadnje dneve je dobila TPD več naročil. Da bo mogla TPD izvršiti vsa ta naročila, se dela sedaj več dni in bodo v kratkem izpraznjene tudi vse zaloge.

t.— Akcija za ustanovitev enotnega meddruštvenega prosvetnega odbora. — Prosvetar Sokola br. inž. Franjo Štefe va bi vsa nacionalna, kulturna, prosvetna, strokovna in stanovska društva, organizacije in korporacije na sestanek, ki se bo vršil v soboto 30. t. m. ob 20. v Sokolskem domu v Trbovljah. Namen sestanka bo, da bi se dosegel med vsemi omenjenimi društvi v Trbovljah sporazum za ustanovitev enotnega meddruštvenega prosvetnega odbora v svrhu pospešitve nacionalnega prosvetnega delovanja osobito med delovnim ljudstvom v rudarskih revirjih. Vsako društvo naj pošlje po 1 opolnomočenega zastopnika.

t.— Danes ob 19. se bo vršilo skioptično predavanje Jadranske straže v Sokolskem domu. Predava g. Pirnat Viktor o važnosti morja. Vstop prost. Vsi vabljeni!

#### Iz Konjic

nj.— Smučarski tečaj priredi dravinjska podružnica SPD v Konjicah od 24. do 31. tega meseca. Tečaj se bo vršil dnevno od 9. do pol 12. ure in od pol 14. ure do mraka. Odhod na teren je dnevno izpred trgovine smučarskih potrebščin Cirila Vrhovška. Člani SPD in sokolskih društev plačajo dnevno 5 Din, nečlani 8 Din, dijaki, trgovski in obrtniški vajenci 4 Din, šoloobvezni otroci 2 Din. Za tuje je preskrbljena prehrana in prenočišče dnevno po 30 do 40 Din. Prijave za tečaj prejema vodstvo podružnice in trgovce Ciril Vrhovšek. Tečaj vodi znani smučarski strokovnjak g. Vodenik.

nj.— Streliška družina v Konjicah je imela prejšnji teden svoj redni letni občni zbor. Ustanovila se je lani 17. septembra in je tekom svojega obstoja pokazala lepe uspehe. Pridobila si je lepo urejeno strelišče, gojila skozi celo leto na istem strelihanje, oddanih je bil 5720 strelcev. Z družino

šinama v Ločah in Skomerju je gojila najožje stike in obe družini moralno podprla. Slovesna otvoritev strelišča meseca avgusta je prinesla družini tudi lep gmoten uspeh. Po Novem letu se prične s sobnim streljanjem v Narodnem domu. Članov šteje družina 68. Treba bo pridobiti v družino dobre kmečke fante, vzgojiti izborne strelce in se udeležiti strelskih tekem. Vse to je program novozvoljenega odbora, ki ga tvorijo: dr. Goričar Ante kot predsednik, notar Jereb Rado, advokat dr. Mečak Ervin, hranilniški tajnik Vališer Srečko, zdravnik dr. Rudolf Ivo, sreski načelnik dr. Suhač Mate, tajnik cestnega odbora Blasin Roman, učitelj Malenšek Alojzij, gozdar Meliva Anton, sreski kmet, referent Nemeč Ivan, žand. komandir Padežanin Miloš in zas. uradnik Zagar Ciril, revizorji so gg. Nardin Nande, žel. uradnik, admin. kapetan Nedilka Ivan in sod. nadoficijal Vončina Milan.

NOVO! **Cenjenim gospem in gospodičnam** priporočamo



### 1934 Novo kuharsko knjizico

ki je pravkar izšla v založništvu

SATURN, Ljubljana Gosposvetska c. 5. Knjizica vsebuje nad 200 odličnih receptov za dobro domačo kuhinjo in praktična navodila.

Stane samo Din 10.— s poštino vred, če pošljete denar vnaprej.

Dobi se tudi v vseh večjih knjigarnih. Najboljše darilo našim gospodinjam za Božič in Novo leto!

Za trgovske tvrdke prav primeren poklon odjemalkam za Novo leto. Pri večjem odjemu znaten popust!



### PRVA DOMAČA ŽARNICA

Prodajni urad in skladišče Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 10. Telefon 33-76. Brzojavni: Jugolampa. Tvorница v Pančevu. Telefon 2-15. Brzojavni: Jugolampa

### V času nevarnosti hripe

priporočajo zdravniki, da obratate posebno pozornost negovanju ust in da usta in tudi grlo večkrat na dan skrbno izperete. Izredno in preizkušeno sredstvo za izpiranje ust je

## Diana

francosko vinsko žganje.

Njegove provrstne snovi učinkujejo osvežujoče. Istotako je Diana odlično sredstvo za ostale svrhe teleamega negovanja, zlasti za vtriranje pri utrujenosti in izmučenosti po prevelikih naporih. Učinek obkladka na glavi in vratu se pojača, ako obkladke poskropite s

### DIANA

francoskim vinskim žganjem

Zahtevajte izrecno

### DIANA

in zavrnite energično vsako ponaredbo!

DOBIVA SE POVSOD

## Štiri tekmovalke — zmagaja pa samo ena



Vam bo uspelo

Zena ne doseže uspeha v srčnih zadevah, če nima sveže, čiste in bele polti brez zajedalcev in razširjenih znojnic. Dandanes si lahko vsaka žena v 3 dneh pridobi divno polt s pomočjo nove kreme Tokalon, bele barve, ki ni mastna. Ta nova krema Tokalon vsebuje pripravljeno smetano, oljivo olje in dodatke, ki kožo osvežijo in obelijo. Krema prodre ta-

koj v kožo, umiri razdražene kožne žleze, zoži razširjene znojnice in odstrani zajedalce. Z uporabo kreme Tokalon lahko postane mehka in bela tudi najtemnejša in najbolj raskava koža. Stroški so tako majhni, uspehi pa tako veliki, da ne bi smelo biti niti ene žene brez nove kreme Tokalon (bele barve). Poskusite to kremo sami še danes in kmalu boste opazili uspehe.

### ZAHVALA

Ker nam je nemogoče se vsakemu posamezno osebno zahvaliti za premmnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom izgube našega nad vse ljubljeneega, nenadomestljivega soproga, dobrega očeta, gospoda

### JOZEFA KRANJCA

veleposestnika itd. pri Sv. Juriju v Slov. goricah

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo. Zlasti se zahvaljujemo oč. duhovščini in učiteljstvu, vsem deputacijam in darovalcem venecv, gostilničarski in mesarski zadrugi, zastopnikom trgovskega gremija, lovskega društva, cerkveno konkurenčnega odbora in občine Jurjevske dol. Nadalje se zahvaljujemo domačim pevcom za zapete žalostinke in končno vsem, ki so v teh težkih urah z nami sočustvovali in nam lajšali tužno bol, in vsem, ki so spremili našega najdražjega v tako častnem številu do preranega groba.

Sv. Jurij v Slovenskih goricah, dne 18. decembra 1933.

13348

ZALUJOČA RODBINA KRANJCA.



V netrekljivi žalosti naznanjamo sorodnikom in znancem, da je naša dobra mati, gospa

### TEREZIJA ZORE roj. DEJAK

po dolgem trpljenju, previdna s tolažili sv. Cerkev zaspala v Gospodu dne 19. t. m.

Preljubo pokojnico bomo položili v mnogo prerani grob v četrtek, dne 21. t. m., ob pol štirih popoldne na Zalah.

Kamnik, dne 20. decembra 1933.

Žalujoči otroci.

13349



Umrla nam je naša zlata mamica in tašča, gospa

### TEREZIJA OGRIN

Pogreb nepozabne bo v petek, dne 22. decembra 1933, ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice ženske bolnice v Novem mestu.

Novo mesto—Ambrus—Ljubljana, dne 20. decembra 1933.

ANTON, RAJKO, BOGOMIR, VIKTORIJA, TEREZIJA otroci; ELIZABETA, snaha, in ostalo sorodstvo.

13344

Vsak „JUTROV“ naročnik je zavarovan za 10.000 Din!

Cene malim oglasom

Zenitva in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglaš, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posesti«, »Lokalni«, »Stavovarstva«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Zvalitve«, »Obrite in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluzke«, če se z oglasom nudi zasluzke, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzke ali službe, plača se

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računa enkratna pristojbina Din 5.— za štiro ali za dajanje naslova Vsi ostali oglaš socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.— Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.— Vse prikolitve se male oglašje je pisati pri predaji naročila, ostrova jih je vpsolati v pisnu obnem z naročilom.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 3 Din. — Kdor sprejema potnika, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (5)

Potnik

kateri je pri silkarstvih mojih dobro vpeljan, se sprejme za prodajo dobrega, novega, patentiranega predmeta proti visoki proviziji. — Peter Angelo, Ljubljana, postni predal 207. 44840-5

Zastopstvo

domačev izročila sprejme mlad in zelo dobro vpeljan ter zgleden zastopnik za Beograd, Zemun in Pančevo. Reference oddite na Čepljeve pomolke pod »Agencija 12« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 44880-5

Vajeniki

Vajenca sprejme veča trgovina mehanika blaga. — Prednost imajo sinovi telegrafarjev. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« pod »Ulogi« 44830-44

Službo dobi

Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1)

Zobotehniška

praktikanta z lastno orodje, sprejemem na delati. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44797-1

Mesar, pomočnika

travnega in polnstejnega, je jena vsa dela, sprejemem 1. januarjem 1934, proti dobri plači in prehrani. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« pod »Mesar« 44737-1

Meštarja za les

v »3« z in zanesljivega sprejme Damjan, Milano, Viale Monza 44. Korepandonec samo nemška in ita. Bjezeka. 44769-1

Natakarico

pridno, vjodno in pošteno, stara okrog 35 let, vajo tudi kuhinje, sprejemem s novim letom, oddmno 15. januarjem. Poudarje na oglaš, oddelku »Gostilna« (pri Ur. Šk.), Lufja. 44834-1

Biro »Centrale

Vasina 6. telefon 26-298. Beograd, potrebuje za oddelke obdelati boljšo privatno službenico za Beograd, notranost. 44828-1

Billi, Bobijev sin



Nekega dne je sedel gospod Česen za svojim pisalnikom in silkal. Moral je napraviti za izložbo listke z napisi, v katerih je hvallil svoje blago v deveta nebesa. »To bi pa jaz tudi poizkusil!« si je rekel Billi, ki je gledal gospodarja pri delu. »Se jutri se lotim slikanja!«

ULKA

najmanjša in najcenejša fotokamera na svetu! 45 x 41 x 40 mm se nosi v žepu! Izredno ostre in lepe slike! Din 69.—. Film za 8 slik Din 9.50. Povzeteje. Geč & GNUS, Maribor. Oddajajo se zastopstva. 13296

NOVO! Izšel je namizni MESEČNI BELEŽNI KOLEDAR

lične in okusne izdelave v obliki 20 x 20 cm. Posebnost tega koledarja je nad vse praktična razporedba: NA ENEM LISTU je razpredelnica za CEL MESEEC. To mu daje prednost pred prejšnjim tedenskim beležnim koledarjem, ki ji imel na enem listu pregled samo enega tedna. Založila: Tovarna I. BONAČ sin v Ljubljani. Dobi se v raznih trgovinah s papirjem. Sestava koledarja je zakonito zaščiten. 13298

Iščemo gospoda

agilnega in inteligentnega, za časopisno in knjižno delo v ljubljanski okroži. Fiksni in provizijski. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« pod štiro »Stavba stalna«. 44890-1

Mlado dekle

eprejemem takoj za majhno pomoč v trgovini. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44837-1

Kuharica

samostojna, stara do 35 let, dobi službo. — Zglasi naj se v Seidenburgovi ul. št. 7/1, kjer dobe brezplačno dekleta tudi prenočišče. Letosom se tudi naroča list »Gospodinjstva pomočnica«. 44869-1

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. Dajati ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (4)

Srpskohrvatsku

komercijalno tratin prvotno nemške, talijanske, francoske ali angleške besede. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« z naslovom »Akademik«. 44847-4

Radio

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (9)

Radio aparat

televizijski, dober, kupim. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« pod štiro »Radio«. 44859-9

Auto, moto

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (10)

Tovorni avto

lahke, poceni, eventuelno proti hranilni knjižici prodaja Davorin Bombač, Maribor, Zrinskih trg št. 6. 44767-10

Službe išče

Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (2)

Strojni ključavničar

ki se razume tudi na vrstnarska dela, star 25 let, pridav in vsojektivno, želi za takoj službo hišnika ali kakršnokoli. Naslov pove oglaš, oddelku »Jutra«. 44778-2

Plačilna natakarica

z najboljšimi spričevali — 32.— primerno zapoditev. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44829-2

Knjigovodstvo

vseh sistemov, aranje, evidira, sestavlja bilance strokovnjak s la referenca. Honorar zelo zmeren. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« pod štiro »Revizija«. 44830-2

Dekle za deželo

ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela. 18 let starih. Naslov pove oglaš, oddelku »Jutra«. 44832-2

Samostojna gospodinja

naobrazena, 39 let, s prvotno kuharsko spretnostjo, sposobna vzgoje otrok, nege bolnikov in dojenčkov, prevzame primerno nameritev, najraje pri vdorcu ali silino. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« v Celju pod značko »Takojšen nastop«. 44878-2

Kupim

Oglaš trg, značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa ta beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Traverze

v bresihovno stanja, veliki košči: 2 kom 580 x 16, 2 kom 540 x 18, 6 kom 450 x 18, 3 kom 420 x 18, 9 kom 340 x 12, 1 kom 370 x 14 cm, kupi Peter Senti, Na. Rače. 42814-7

Bled iz l. 1852.

ole, delo slikarja Sima, ugodno napredaj v pizarni oglašnega oddelka »Jutra«. 44832-7

Gramofone

plošče, kamice ter damsko kolo, dobiti po trznariških cenah pri Elektrofonični družbi z o. z., Ljubljana, Kerkov trg 10/II. 44867-7

Posesti

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (20)

Novo hišo

z gostilniško koncepcijo, prodajalno in trafiko, v veči vasi na Gorenjskem, prodam ali oddam v najem pod ugodnimi pogoji. — Sprejemem tudi hranilne knjižice. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44772-20

Vrednote

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (26)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Prodaj

Oglaš trg, značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa ta beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (6)

Različne spalnice

orehove, in smrekove kuhinjske opreme po najnižji ceni dobiti edino le pri misarstvu Albert Černe, Zg. Šiška — pri remizi. 348-6

Norveško ribje olje

najčistejše, sveže, vedno v zalogi. Naročila točno proti povzetju. Piccoli, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 6. 348-6

Gramofonske plošče

kvalitetne, po 8 Din, in smučke prodam. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44885-6

Lovska puška

kal. 16, Din 550 — ter kovčeg-gramofon »Apollo« s 27 ploščami Din 550, vse dobro ohranjeno napredaj. Naslov pove oglaš, oddelku »Jutra«. 44854-6

Električne lučke

za božično drevo, prodam. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44810-6

Moški kožuh

prilaven za soferja ali silino, ugodno prodam. — Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44862-6

Moderno posteljo

z mrežo in gornjim madracem, popolnoma srečno prodam. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44884-6

2 zlati verižici

moško in žensko prodam. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44848-6

Kapital

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (16)

Vrednostne papirje

kupuje komanditna družba M. JANKOLE, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 4/II — telefon 3032. 349-16

Vložne knjižice

Ljudske posojil v Ljubljani, kupim. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« pod »Likovnost« 332. 44760-16

Zlato, srebro, briljante in vrednostne papirje

kupuje komanditna družba M. JANKOLE, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 4/II — telefon 3032. 44071-16

Novi Obrtni zakon

280 strani dobiti za 10 Din pri M. Jankole, Aleksandrova cesta št. 4/II 44072-16

Oblatila

Trg, oglaš po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 3 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa ta beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. (18)

Žaket obleka

najkvalitetnejše, s krasnim ovratnikom, za malo peštavo, za 120 Din napredaj v Gradšcu št. Sa/III doeno. 44850-13

Smoking

skoraj nov, izredno ugodno napredaj. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44578-13

Ženski plašč

temnozelen, s krasnim ovratnikom, za malo peštavo, za 120 Din napredaj v Gradšcu št. Sa/III doeno. 44850-13

Moški kožuh

dolg (Fahpelz) poceni napredaj. Naslov pove oglaš, oddelku »Jutra«. 44886-13

Lokalni

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (19)

Trgovski lokal

v centru večjega kraja, 15 minut od postaje oddam radi selitve s 1. januarjem. Dopolne na oglaš, oddelku »Jutra« pod štiro »Dobro promet 1934«. 44742-19

Vinotoč

dobro vpeljan, pripraven za natakarico, ugodno oddam v Trnovem, Mivka 27 44856-19

Staro trgovino

radi blazni prodam. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« pod značko »Dobro promet«. 44874-19

V najem

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (17)

Špicerij, trgovino in točilnico

oddam v našem. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44833-17

Sadje

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (24)

Jabolka

okusna, zrnata, Din 6, 5 in 4, simeko pakovane za boje okrog 30-100 kg bruto, povzeto razpodišča. Postržin, Maribor, Gozdna št. 50. 44806-34

Ptičjo hrano

prvotno, za vse vrste ptic, po znižani ceni nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5. 44851-33

Les

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (15)

Kupim separejne žajmane

15 m<sup>2</sup> 90 in 100 mm od 15 cm širke in 1.80 m dolge naprej; 12 m<sup>2</sup> 20 x 70 mm od 1.80 m dolge naprej; 6 m<sup>2</sup> 33 x 70 mm, od 1.80 m dolge naprej; 7 m<sup>2</sup> 33 x 100 mm, od 1.80 m dolge naprej. Poudarje na naslov Ljubljana, Florijanska ul. 133/6

Stanovanje

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (21)

Štirisob. stanovanje

s predstavo, kuhinjo in priključitvami, parkstrano, enbno in solčno, z lepim razgledom ter z lastnim stopništem, oddam na Rimski cesti 23/1. 44868-21

Stanovanje

3 sob in kuhinje, po nizki ceni takoj oddam. Vprašati na Celovski cesti 35. 44871-16

Stanovanja

Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 3 Din. (21-a)

Dvosob. stanovanje

18 m<sup>2</sup> in januarjem. Poudarje na oglaš, oddelku »Jutra« pod štiro »Najraje Šiška«. 44827-21-a

Sobo odda

Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 3 Din. (23)

Sobo z 2 posteljama

in posebnim vzhodom, poleg »Evropske« oddam. — Oglaš, oddelku »Jutra« v oglaš, oddelku »Jutra«. 44875-23

2 veliki prazni sobi

vsako posebej odda takoj. Oglasi, Ljubljana, Mervini trg 11. 44841-23

Lepe sobo

separirano, oddam 2 osebama, event. zakoncema. Naslov v oglaš, oddelku »Jutra«. 44853-23

Glaspila

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (26)

Tri klavirje

dobro ohranjene — ter pletilni stroj 8 zelo poceni predca Zima, Wolfova ul. 10/1. 44851-26

Zdravstvo

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (40)

Slabotni moški

Ne giede na vzrok slabosti, starosti in druge nepravilne. Vam takoj povrnejo normalna moška sila. Nika kih pilul, tablet in drugih notranjih sredstev! Specialne prospekte pošljimo di-ekretno v zaprti kuverti, brez znanjega napisja — proti pošiljatelju 5 Din — v znakah. »Salus«, Zagreb, 6/Jo, Savaška 10. 302-40

Stroji

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (29)

Kalander

z okroglim stožem (Rundstahl) in krožnimi spazdi (Ringelaparat) v 4 barvah, v dobrem stanju kupi tovarna. Poudarje z detajlnimi popisni poslati na oglaš, oddelku »Jutra« pod štiro »Trgovina«. 44829-29

Diven sneg

Prvotno iz ledenih zamašanj, krasen odlični hotel Triglav, Bohinjska Bistrica, Penza 35-50 Din Sreča nad 1/2, metre v dolini. 43075-16

Dopisi

Vaska beseda 3 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (24)

Mladenka

vesela, s sama 18-ke evskega gospoda. Dopolne na oglaš, oddelku »Jutra« pod značko »Vesel Božič«. 44866-24

Uslužbenec

naj se javi popoldan. 44888-24

Zivali

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (27)

Kanarčke

šestdeset barvaste, samee in samice, zaradi pomanjkanja proreora po nizki ceni prodam. Naslov pove oglaš, oddelku »Jutra«. 44844-27

Otroški Singer stroj

je najlepše božično darilo za Vašo bčerkico. — Vaja bčerkica se lahko udeleži brezplačno otroškega tečaja v naši trgovini. Gajeva ulica 3, pri ul. Nabolitniška, dnevno med 5. in 7. ure popoldne. 44875-25

Razno

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (27)

Telefon 2059

PREMOG suha drva POGACNIK Bohoričeva ul. št. 5

Posojila

dajemo najkulantnejše na: vloge vobank, vrednostne papirje, ratno šteto, državne bone, Blairov posojila in kurantno blago. Naročila z deželo ohranjamo PROMPTNO PUCKA ŠTEDIONA Zagreb, Meduličeva 31 telefon 90-03 13208

VSOK GOSTILNICAR IN RESTAVRATER

postrezi s pristnim BERMET-VINOM Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI Najzvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Hotel Bistrica Bohinjska Bistrica